విషయసూచిక

వరుస సంఖ్య.	వివరాలు	పేజీ సంఖ్య
౧	మనవి మాట.	ముందు పేజీ

మొదటి భాగం

1.	స్థాధారణ విషయాలు.	1
2.	రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలోని నాలుగవ సంవత్సరపు కార్యక్రమ స్వరూపం.	11

రెండవ భాగం

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు

1.	వ్యవసాయోత్పత్తి	29
2.	చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులు	39
3.	పశుగణాభివృద్ధి.	41
4	అడవులు.	44
5.	భూసార రక్షణ.	45
6.	మత్స్య సంవర్ధన.	46
7	సహకారోద్యమం, గిడ్డంగులు, మార్కెట్లు	47
8.	జాతీయ విస్తరణ సేవా కేంద్రాలు, సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రాలు.	55
9.	పంచాయతీలను పటిష్టం చేయటం.	56
10.	బహుళార్థ సాధక ప్రాజెక్టు	57
11.	విద్యుచ్ఛక్తి.	57
12.	గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు.	59

మొదటి భాగం

సాధారణ విషయాలు

సాధారణ విషయాలు

విస్తీర్ణం, వర్గీకరణ.

ఈ జిల్లా విస్తీర్ణం 4,232 చదరపు మైళ్ళు. ఇందులో 2 రెవిన్యూడివిజన్లు, 5 తాలూకాలు ఉన్నాయి. 1956—57 సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలోని భూమి క్రింది విధంగా వర్గీకరించబడింది.

	విస్తీర్ణం ఎకరాలలో.	మొత్తం విస్తీర్ణంలో శాతం
మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం	25,48,768	—
అడవులుండే ప్రదేశం	11,81,644	42.5
బీడు భూమి, సాగుక్రిందకురానిభూమి	1,84,728	6.7
వ్యవసాయేతర పనులకు ఉపయోగింపబడుతున్న భూమి	1,24,792	4.5
సాగుకు లాయకీ అయిన బంజరు.	1,01,372	3.6
శాశ్వత పచ్చిక బీళ్లు, ఇతర పచ్చికబయళ్లు	1,72,684	6.2
సాగుచేయబడే నికరపు విస్తీర్ణంలో చేర్చబడని నానా రకాలచెట్లు, తోటలు, పంటలు ఉండే భూమి.	8,328	0.3
ప్రస్తుత బంజర్లు	80,8?5	2.9
ఇతర బంజర్లు	57,494	2.1
సాగుచేయబడే నికరపు విస్తీర్ణం.	8,65,724	31.2
ఒకసారికి మించి సాగుచేయబడే భూమి.	—	—
మొత్తం పంట భూమి	8,65,724	32.2

వేర్వేరు ఋతుపవనాలవల్ల వర్షపాతం.

(అంగుళాలలో)

	1956_57	1955_56	మామూలు
నైరుతి ఋతుపవనాలు	33.1	32.6	28.1
ఈశాన్య ఋతుపవనాలు	6.8	5.1	3.8
శీతాకాలం	—	—	0.7
వేసవికాలం	1.5	3.2	2.9
మొత్తం	41.4	40.9	35.5

నీటివనర్లు, నీటిపారుదల.

చిన్న చెరువుల మూలంగాను, బావుల మూలంగాను ఖమ్మం జిల్లాలో నీటిపారుదల జరుగుతున్నది. వైరా ప్రాజెక్టు ఖమ్మం జిల్లాలో ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు క్రింద వైరానదికి ఆనకట్ట కట్టబడుతుంది. 152 చదరపు మైళ్ళలో పడేనీరు ఈ నదిలో చేరుతుంది. ఇది ముఖ్యంగా నీటి పారుదల పథకం. ఈ పథకంవల్ల దాదాపు 49 000 ఎకరాలకు నీటిపారుదల జరుగుతుంది. ములుగు తాలూకాలోని కొన్ని భూములకు రామప్ప సరస్సుద్వారా నీటిపారుదల జరుగుతున్నది. ఈ జిల్లాలోని నీటివనర్లు, నీటిపారుదల జరిగే భూమి వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

నీటివనర్లు

1. ప్రభుత్వ కాలువలు.	4
2. ప్రైవేటు కాలువలు.	—
3. బావులు.	
(ఎ) గొట్టపు బావులు.	1
(బి) నీటి పారుదలకొరకు మాత్రమే ఉపయోగింపబడే ఇతరబావులు	—

(i) ప్రభుత్వం వారివి.

(ఎ) రాతికట్టడం గలవి. 50

(బి) రాతికట్టడం లేనివి. —

(ii) ప్రైవేటు వ్యక్తులవి.

(ఎ) రాతికట్టడం గలవి. 75

(బి) రాతికట్టడం లేనివి. 513

4. గృహకృత్యాలకు మాత్రం ఉపయోగింప బడుతున్న బావులు. 4,594

5. ఉపయోగంలో లేని బావులు. 813

6. రిజర్వాయర్లు. 3

7. చెరువులు.

(ఏ) నూరు ఎకరాలకన్నా ఎక్కువ ఆయకట్టు గలవి. 397

(బి) నూరు ఎకరాలకన్నా తక్కువ ఆయకట్టుగలవి. 1,230

నీటిపారుదల జరుగుచున్న భూమి విస్తీర్ణం.

1. ప్రభుత్వ కాలువల ద్వారా. 27,096

2. ప్రయివేటు కాలువలద్వారా 167

3. చెరువుల ద్వారా 96,156

4. బావులద్వారా.

(ఏ) కేవలం నీటి పారుదలకు ఉపయోగింపబడేవి. 11,202

(బి) ఇతర నీటి పారుదల వనరులకు తోడ్పడేవి. —

(సి) ఇతర వనరులు, (ఊటకాలువలు మొదలైనవి.) 1,676

5. నీటిపారుదల జరుగుచున్న మొత్తం భూమి. 1,36,297

6. పంటపండే నికరపు భూమిలో నీటిపారుదల జరిగే భూమిశాతం. 15.7

7. ఒకేసంవత్సరంలో ఒకసారికంటె ఎక్కువగా నీటిపారుదల జరిగే భూమి విస్తీర్ణం.	24,269
8. నీటిపారుదలవల్ల పంటలుపండే మొత్తం భూమి విస్తీర్ణం.	1,36,297
9. పంటపండే మొత్తం విస్తీర్ణంలో నీటిపారుదల జరిగే విస్తీర్ణం యొక్క శాతం.	15.7
10. స్వంత ఆయకట్లు ఉండే బావులు.	315
11. గుర్తించబడిన నీటి పారుదల వనరులకు తోడ్పడే బావులు.	398
12. నీటిపారుదల జరిగే మొత్తం నికరపు విస్తీర్ణంలో స్వంత ఆయకట్లుండే బావులద్వారా నీటి పారుదల జరిగే విస్తీర్ణం యొక్క శాతం.	0.3
13. ఆయిలు ఇంజన్ల సంఖ్య	234

పంటలు

వరి, జొన్న, సజ్జ, మొక్కజొన్న, కాయధాన్యాలు ముఖ్యమైన ఆహార పంటలు. 1955–56 సం.లో సాగుచేయబడిన భూమి వివరాలు, పండిన పంట వివరాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి.

	విస్తీర్ణం (ఎకరాలలో)	మొత్తం పంట (టన్నులలో)
తృణధాన్యాలు.		
1. వరి	1,40,291	39,990 (బియ్యం రూపంలో)
2. గోధుమలు	25	—
3. జొన్న	3,83,525	77,040
4. సజ్జ	10,347	1,820

5. బార్లి	—	—
6. మొక్కజొన్న	15,648	3,650
7. రాగి	341	50
8. కొఱ్ఱ	848	50
9. వరగు	374	20
10. సామలు	2,516	350
11. ఇతర తృణధాన్యాలు	159	10
మొత్తం తృణధాన్యాలు.	5,57,942	1,22,480

II పప్పు ధాన్యాలు.

(1) శనగలు	4,377	360
(2) పెసలు	90,098	6,290
(3) కందులు	14,409	1,220
(4) మినుములు	5,233	450
(5) ఉలవలు	25,478	2,030
(6) ఇతర పప్పుధాన్యాలు	4,193	370
మొత్తం పప్పుధాన్యాలు	1,43,788	10,720

III సంబారాలు.

1) పోకచెక్కలు	—	—
2) మిరపకాయలు	8,430	770
3) అల్లం	11	—

4) పసుపు	40	—
5) వెల్లుల్లిపాయలు	41	—
6) ధనియాలు	1,539	—
7) చింతపండు	—	—
8) ఇతర సంబారాలు	5	—
మొత్తం సంబారాలు.	10,049	770

IV చెరకు పంటలు. ఏవీలేవు

V పండ్లు, కూరగాయలు.

(1) (ఎ) తాజా పండ్లు

1) అరటి పండ్లు	4	—
2) నిమ్మజాతికి చెందిన పండ్లు	344	—
3) మామిడిపండ్లు	2,102	—
4) ఇతర తాజాపండ్లు	25	—
మొత్తం తాజాపండ్లు.	2,475	—

(బి) ఎండు పండ్లు ఏవీలేవు

మొత్తం తాజాపండ్లు ఎండుపండ్లు	2475	—

(2) కూరగాయలు

(ఎ) బంగాళాదుంపలు	5	—
(బి) కర్బూజపెండలం	—	—
(సి) చిలగడ దుంపలు	230	—

(డి) ఉల్లిగడ్డలు	233	870
(ఇ) ఇతర కూరగాయలు	1,135	—
మొత్తం కూరగాయలు.	1603	870
మొత్తం పండ్లు, కూరగాయలు దుంప పంటలతో సహా	4078	—
VI వివిధ రకాలకు చెందిన ఇతర ఆహార పంటలు	1	—
మొత్తం ఆహార పంటలు.	7,15,858	—

ఆహారేతర పంటలు

I నారలు

1. ప్రత్తి	44	10
2. బొంబాయి జనుము	3294	5220
3. జనుము	5162	—
4. ఇతర నారలు	143	—
మొత్తం నారలు.	8643	5230

II నూనె గింజలు

ఎ. ఆహారంలో ఉపయోగించబడేవి.

1. వేరు శనగ	90,687	23,610
2. కొబ్బరి	—	—
3. నువ్వులు	25,087	1210
4. రేప్ విత్తనాలు, ఆవాలు	51	—

5. కుసుమలు	2	—
6. ఇతరములు	14	—
మొత్తం.	115841	24,850

బి. ఆహారంలో ఉపయోగించబడనివి.

i. ఎల్లగిసె విత్తనాలు	—	—
ii. ఆముదాలు	4238	280
iii. నిగర్ విత్తనాలు	2,166	—
iv. ఇతరములు	4	—
మొత్తం	6,408	280
మొత్తం నూనెవిత్తనాలు	1,22,249	25,130

III అద్దకం రంగులు, తోళ్ళ పరికరాలు.

(i) నీలిమందు (అద్దకం కోసం)	9	—
(ii) ఇతర అద్దకపు రంగులు.	—	—
మొత్తం అద్దకపు రంగులు.	9	—

IV మందులు, మత్తుపదార్థాలు.

1. కాఫి	—	—
2. జనుము	—	—
3. తమలపాకులు	7	—
4. పొగాకు	10,366	2,460
5. ఇతర మందులు మత్తు పదార్థాలు.	—	—
మొత్తం మందులు, మత్తుపదార్థాలు.	10,373	2,460

V పశుగ్రాసపు పంటలు	8358
VI పచ్చి ఎరువు పంటలు	ఏవీలేవు.

VII	వివిధ ఆహారేతర పంటలు	229
	1. మొత్తం ఆహారేతర పంటలు	1,49,866
	2. మొత్తం పంటభూమి	8,65,724
	3. ఒకసారికి మించి పంటపండేభూమి	—
	4. నికరపు పంటభూమి	8,65,724

స్థానిక పరిపాలన

30-9-1959 తేది నాటికి ఈ జిల్లాలోని ఖమ్మంలో ఒక సిటీమునిసిపాలిటీ, ఎల్లెందు, గార్ల, మధిరలలో 3 టౌను మునిసిపాలిటీలు, 71 పంచాయతీలు ఉన్నాయి.

తపాలా ఆఫీసులు

1-4-1959 తేదీ నాటికి ఈ జిల్లాలో ఒక హెడ్ ఆఫీసు, 16 సబ్—ఆఫీసులు, 120 బ్రాంచి ఆఫీసులు, 6 టెలిగ్రాఫ్ ఆఫీసులు, 10 పబ్లిక్ కాల్ ఆఫీసులు ఉన్నాయి.

రైలుమార్గాలు

సెంట్రల్ రైల్వేవారి కాజిపేట-బెజవాడ రైలుమార్గం ఈ జిల్లాలో ఉత్తరం నుండి దక్షిణంగా పోతుంది. రెండు బ్రాంచి లైన్లు కూడ ఉన్నాయి. ఒకటి 17 మైళ్ళ పొడవుండే డోర్నకల్లు-ఎల్లందు రైలుమార్గం. రెండవది 34 మైళ్ళు పొడవుండే డోర్నకల్— భద్రాచలం రోడ్డు రైలు మార్గం.

రోడ్లు

1-4-1959 తేదీ నాటికి ఈ జిల్లాలో 305 మైళ్ళ రోడ్లు ఉన్నాయి. అవి క్రింది విధంగా వర్గీకరించబడినాయి.

		మైళ్ళు
1.	జాతీయ రహదారులతో సహా ప్రభుత్వ రహదారుల శాఖచే నిర్వహించ బడుతున్న రోడ్లు.	241
2.	మునిసిపాలిటీలచే నిర్వహించబడుతున్న రోడ్లు	19
3.	స్థానిక సంస్థలచే నిర్వహించ బడుతున్న రోడ్లు	45
	మొత్తం	305

సహకారం

30-6-1957 తేదీ నాటికి ఈ జిల్లాలో ఒక ప్రభుత్వ మరియు కేంద్ర పరపతేతర సంఘం, 355 వ్యవసాయ సహకారసంఘాలు, 17 వ్యవసాయేతర సహకార సంఘాలు ఉన్నాయి. వీటిలో సభ్యుల సంఖ్య వరసగా 226;21,456 మరియు 5,429

విద్య

1956-57 సం. లో ఈ జిల్లాలో ఉన్న విద్యాసంస్థల సంఖ్య క్రింద ఇవ్వ బడింది.

1.	ఉన్నత పాఠశాలలు.	3
2.	మాధ్యమిక పాఠశాలలు.	7
3.	ప్రాథమిక పాఠశాలలు.	565
4.	వయోజన విద్యాకేంద్రాలు.	56
5.	ప్రత్యేక పాఠశాలలు, వృత్తి విద్యాకేంద్రాలు.	1
6.	కళాశాలలు.	—
	మొత్తం.	632

వైద్యం, ఆసుపత్రులు

1956–57 సం. లో ఈ జిల్లాలో ఒక జనరలు ఆసుపత్రి, 8 వైద్యశాలలు ఉన్నాయి.

రెండవ ప్రణాళికలోని నాలుగవ సంవత్సరపు కార్యక్రమ స్వరూపం

రాజ్య ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్లానింగు కమిషను ఉద్యోగులతోను, కేంద్ర మంత్రాంగశాఖల ఉద్యోగులతోను సంప్రదింపులు జరిపిన తరువాత రెండవ ప్రణాళిక యొక్క నాలుగవ సంవత్సరపు కార్యక్రమం క్రింద రు. 37.66 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు పెట్టడానికి నిర్ణయించ బడింది. కానీ రాజ్య ప్రభుత్వంవారు వివిధ విషయాలను పరిశీలించినమీదట, ప్రణాళిక, అభివృద్ధి విషయాలను గురించి సలహాలనిచ్చుటకు ఏర్పాటు చేయబడిన రాజ్య సలహాసంఘములో ఈ విషయాన్నిసమగ్రంగా చర్చించిన మీదట యీ సంవత్సరంలో ఖర్చు పెట్ట దలచిన మొత్తం రు. 42.03 కోట్లకు పెంచటానికి నిశ్చయించ బడింది. ఈ విధ మైన హెచ్చింపు చేయడానికి గల ముఖ్య కారణాలు క్రింద ఇవ్వబడినాయి:

1. ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికా మొత్తాన్ని హెచ్చించక పోయి నట్లయితే రెండవ ప్రణాళిక యొక్క చివరి సంవత్సరంలో పూర్తిచేయ వలసిన పనులు ఎక్కువగా మిగిలిపోతాయి.

2. ఎక్కువచేయబడిన మొత్తాన్ని ఖర్చుపెట్టేటందుకు తగినంతగా రాజ్య పరిపాలనా యంత్రాంగం సంసిద్ధం చేయబడింది.

3. ఇంతకుముందే కలిగించబడిన ఆదాయమార్గాలనన్నిటిని పూర్తిగా వినియోగించుకోవలసిన అవసరం ఎంతోఉంది.

4. ఈ తరహా ప్రణాళికను అమలు పరుచుటకు రాజ్యం యొక్క ఆదాయమార్గాలు చాలినంతగా ఉన్నాయి.

ప్రతి అభివృద్ధి కార్యక్రమంక్రిందా కేటాయించబడిన మొత్తం పెంచ బడింది. ఆ వివరాలు మొదటి పట్టికలో చూడవచ్చును.

ఈ సంవత్సరంలో చేయబడిన కేటాయింపు ఇదివరకటి సంవత్సరా లలో చేయబడిన కేటాయింపులన్నిటికన్నా ఎక్కువ. నిరుడుసంవత్సరం మొదటి సారిగ చేయబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపుకంటె ఈ సంవత్సరం మొదటిసారిగ చేయబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు రు. 12 కోట్లు ఎక్కువ. నిరుడు సంవత్సరం సవరించబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపుకంటె ఈ సంవత్సరం సవరించబడిన ప్రణాళిక కేటాయింపు రు. 7 కోట్లు ఎక్కువ. రెండవ ప్రణాళికయొక్క మొదటి నాలుగు సంవత్సరాలలోను కేటాయించబడిన ప్రణాళికామొత్తం వివ రాలు రెండవ పట్టికలో చూడవచ్చును.

ప్రతి అభివృద్ధికార్యక్రమంక్రింద చేయబడిన కేటాయింపు ఎక్కువచేయ బడటం ఇక్కడ గమనించవచ్చు. అయితే వివిధ విషయాల పద్దుక్రింద చేయ బడిన కేటాయింపు మాత్రం కొంతవరకు తగ్గింది. 1958-59 సంవత్సరంతో పోల్చిచూచినట్లయితే ఈ సంవత్సరం పరిశ్రమలు, రవాణా, సాంఘిక కార్యక్ర మాల క్రింద ఎక్కువ మొత్తంకేటాయించబడింది. గత సంవత్సరాల్లో మాదిరిగానే ఈ సంవత్సరం కూడ వివిధ కార్యక్రమాలకు తగిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది.

ఈ సంవత్సరంలో అమలుజరుపబడే పథకాల వివరాలు, కేటాయించ బడిన మొత్తం వివరాలు, సాధించదలచిన లక్ష్యాలు రెండవభాగంలో వివరించ బడినాయి.

ఈ సంవత్సరపు కార్యక్రమంయొక్క స్థూలస్వరూపాన్ని తెలిపేటందుకు గాను 1959-60 సంవత్సరంలో సాధించదలచిన లక్ష్యాల వివరాలు క్రింద తెలుపబడినాయి.

లక్ష్యాల వివరాలు

పద్దు		యూనిట్లు	1959–60 సంవత్సరపు లక్ష్యాలు.
1 వ్యవసాయం			
ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి.		000 టన్నులు.	
i.	పెద్దతరహా నీటిపారుదల పనులు	,,	190.60
ii.	చిన్న తరహా నీటిపారుదల పనులు	,,	38.70
iii.	భూమి అభివృద్ధి	,,	44.50
iv.	ఎరువులు, రసాయనిక ఎరువులు	,,	43.00
v.	మేలురకం విత్తనాలు	,,	21.00
vi.	సస్య రక్షణ	,,	—
vii.	పైకార్యక్రమాల క్రిందఉత్పత్తికిగాను కేటాయింపు చేసిన తరువాత మేలు రకం వ్యవసాయ విధానాలను అవలంబించడానికి.	,,	89.60
			427.40
	ఆహారేతర పంటలవల్ల తగ్గింపు	,,	11.30
			416.10
	చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులు	000 ఎకరాలు	
	నీటిపారుదల జరుగుచున్న విస్తీర్ణం	,,	వివరాలు అందుబాటులో లేవు.

విత్తనాల క్షేత్రాలు.	సంఖ్య	188
i. విత్తనాల క్షేత్రాల స్థాపన కోసం భూమిస్వాధీనం చేసుకోబడినట్టి క్షేత్రాలు	,,	—
ii. వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించ బడిన క్షేత్రాలు	,,	—
iii. విత్తనాల ఉత్పత్తిని ప్రారంభించిన క్షేత్రాలు	,,	—
ఎరువులు.		
i. పట్టణాలో కంపోస్టు ఎరువు తయారి	000 టన్నులు	245.16
ii. గ్రామాల్లో కంపోస్టు ఎరువుల తయారి	,,	ప్రతి పంచాయతీ లోను 75 టన్నులు
iii. పచ్చిఎరువులు	,,	0.40
రసాయనిక ఎరువులు	000 టన్నులు	
i. అమ్మోనియం సల్ఫేట్	,,	148.40
ii. సూపర్‌—ఫాస్ఫేట్	,,	47.60
iii. యూరియా	,,	19.50
iv. అమ్మోనియం నైట్రేట్	,,	27.50
v. కాల్షియం అమ్మోనియం నైట్రేటు	,,	8.00
ప్రభుత్వంచే భూములలో స్థిరపరచబడిన భూముల్లేని కుటుంబాలు.	సంఖ్య	వివరాలు అందుబాటులో లేవు.

2. పశుగణాభివృద్ధి

కీలక గ్రామ పథకం

కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రాలు	సంఖ్య	11.
కీలక గ్రామాలు	,,	66

3. సహకార సంఘాలు

చిన్న తరహా సంఘాలు	సంఖ్య	
పటిష్ఠం చేయబడినట్టివి	,,	1,000
క్రొత్తవి	,,	1,000
సహకార వ్యవసాయ సంఘాలు	,,	12
	విస్తీర్ణం	
సహకార వ్యవసాయ సంఘాలు	ఎకరాలలో	3,376

సహకార సంఘాలద్వారా ఇవ్వబడే

వ్యవసాయ ఋణం. రూపాయలు

(లక్షలలో, సంవత్సరానికి)

స్వల్పకాలిక ఋణాలు.	,,	1,320
మధ్యకాలిక ఋణాలు	,,	130
దీర్ఘకాలిక ఋణాలు	,,	171
మార్కెటింగు ఫైనాన్సు	,,	450

4. సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రాలు, (జాతీయవిస్తరణ సేవాకేంద్రాల కార్యక్రమంతో సహా)

సంఖ్య	సంఖ్య	మొదటి దశబ్లాకులు	26
		రెండవ దశబ్లాకులు	20

జనాభా	మిలియన్లు	1.676
ఈ కార్యక్రమం క్రిందకు తీసుకొని రాబడిన గ్రామాల సంఖ్య.	సంఖ్య.	1600

5. పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదలపనులు

సంభవమయ్యే అదనపు నీటిపారుదల	000 ఎకరాలు	418
అదనంగా నీటిపారుదల కల్పించబడే భూమి	,,	418

6. విద్యుచ్ఛక్తి

అదనంగా ఉత్పత్తిచేయబడే విద్యుచ్ఛక్తి	000 కిలోవాట్లు	29.750
33 కిలోవాట్లకు మించిన ట్రాన్స్మిషన్ లైన్లు	మైళ్లు	290
33 కె. వి. మరియు అంతకంటె తక్కువ ట్రాన్స్మిషను లైన్లు	మైళ్లు	400
విద్యుతీకరణం చేయబడిన పట్టణాలు, గ్రామాలు	సంఖ్య	200

7. వరద నివారణ

రక్షణ కల్పించబడే అదనపు భూమి	000 ఎకరాలు	48

8. రోడ్లు

నిర్మించబడే కంకర రోడ్లపొడవు	మైళ్లు	29.4

9. విద్య

సంస్థలు		సంఖ్య
ప్రాథమిక పాఠశాలలు, జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు కలుపుకొని	,,	1,600
జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు	,,	419
మాధ్యమిక పాఠశాలలు, సీనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు కలుపుకొని	,,	32
సీనియరు బేసిక్ పాఠశాలలు	,,	—
ఉన్నత పాఠశాలలు	,,	18
హైయ్యరు సెకండరీ పాఠశాలలు	,,	10
బహుళార్థ సాధక పాఠశాలలు	,,	4
సాంకేతిక విద్య		
డిగ్రీ / డిప్లొమా	,,	—
వివిధ తరగతుల్లో చేరే విద్యార్థులు	,,	డిప్లొమా 1150 డిగ్రీ 360
I వ తరగతి నుండి V వ తరగతి వరకు	,,	50,000
VI వ తరగతి నుండి VIII వ తరగతి వరకు	,,	20,910
IX వ తరగతి నుండి XI వ తరగతి వరకు	,,	6,900
ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ.		
శిక్షణ పాఠశాలలలో చేర్చుకోబడే అభ్యర్థులు (బేసిక్, నాన్ బేసిక్ తరగతులు కలుపుకొని)	,,	2,250
శిక్షణ కళాశాలలలో చేర్చుకోబడే అభ్యర్థులు (బేసిక్, నాన్ బేసిక్ తరగతులు కలుపుకొని)	,,	200

10. ఆరోగ్యం

ఆరోగ్య కేంద్రాలు	సంఖ్య	
సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమం క్రింద ఇతర కార్యక్రమాల క్రింద	,,	20
కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాల సంఖ్య		
i పట్టణ కేంద్రాలు	సంఖ్య	15
ii గ్రామీణ కేంద్రాలు	,,	44
శిక్షణ సౌకర్యాలు		
i డాక్టర్లు	,,	450
ii నర్సులు	,,	120
iii దాయీలు	,,	720
vi. సహాయక నర్సు-మంత్రసానులు	,,	90
v. మంత్రసానులు	,,	158

11. గృహవసతి

పారిశ్రామిక గృహనిర్మాణం నిర్మించబడిన యూనిట్లు	సంఖ్య	1365
తక్కువ ఆదాయంగలవారికి గృహనిర్మాణం	,,	—
నిర్మించబడిన యూనిట్లు	సంఖ్య ఆర్.సి.ఎస్.	680
	,, డి. టి. పి.	180

12. కార్మికులు-కార్మిక సంక్షేమం

వృత్తి పనివారికి శిక్షణ	,,	వివరాలు అందుబాటులో లేవు.
శిక్షణ కేంద్రాలు	,,	—
శిక్షణ యివ్వబడినవారి సంఖ్య	,,	1,816

13. వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమం

షెడ్యూల్డు తెగలు

స్కాలరు షిప్పులు	సంఖ్య	2465
సహాయం చేయబడిన కుటుంబాలు	,,	637
ఏర్పాటు చేయబడిన వైద్యాలయాలు	,,	—
నిర్మించబడిన రోడ్లు	మైళ్లు	78

షెడ్యూల్డు తెగలు

స్కాలరు షిప్పులు	సంఖ్య	4,900
సహాయంచేయబడిన కుటుంబాలు	సంఖ్య	850

విముక్త జాతులు

స్కాలరు షిప్పులు	,,	—
పునరావాసం కల్పించబడిన కుటుంబాలు	,,	275

ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు

స్కాలరు షిప్పులు	,,	5,730
సహాయం చేయబడిన కుటుంబాలు	,,	—

మొదటి పట్టిక.

1959_60 సం॥పు ప్రణాళికలో కేటాయించబడిన మొత్తం వివరాలు.

(రూపాయలు లక్షలలో)

వరుస సంఖ్య	అభివృద్ధి కార్యక్రమ వివరం.	1959_60 లో కేటాయింపు. ఆంధ్ర	తెలంగాణా	ఆంధ్ర ప్రదేశ్	మొత్తం ప్రణాళికా కేటాయింపులో శాతం.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
వ్యవసాయ కార్యక్రమాలు		687.142	373.080	1060.222	25.23
1.	వ్యవసాయోత్పత్తి.	120.710	47.180	167.890	4.00
2.	చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనులు.	105.81	69.19	175.000	4.16
3.	భూమి అభివృద్ధి	5.300	....	5.300	0.13
4.	పశు సంవర్ధన	66.062	21.470	87.532	2.08
5.	పాడి పరిశ్రమ — పాల సరఫరా	12.550	15.940	28.490	0.68
6.	అడవులు.	16.520	21,720	38.240	0.91
7.	భూసార రక్షణ	13.810	6.060	19.870	0.47
8.	మత్స్య సంవర్ధన	15.710	7.290	23.000	0.55
9.	సహకారం, గిడ్డంగులు, మార్కెటింగు	81.370	58.270	139.640	3.32
10.	వివిధ విషయాలు	3.000	1.360	4.360	0.10
11.	సామాజికాభివృద్ధి, జాతీయ విస్తరణ సేవాకార్యక్రమాలు	240.850	119.150	360.000	8.57

12. పంచాయతీలను పటిష్ఠం చేయడం	5.450	5.450	10.900	0.26
నీటిపారుదల, విద్యుచ్ఛక్తి	994.960	711.090	1706.050	40.60
13. బహుళార్థ సాధక ప్రాజెక్టులు	445.000	255.000	700.000	16.66
14. పెద్దతరహా, మధ్యతరహా నీటిపారుదల పనులు	242.470	265.220	507.690	12.08
15. విద్యుచ్ఛక్తి	307.490	190.870	498.360	11.86
పరిశ్రమలు	219.720	75.410	295.130	7.02
16. పెద్దతరహా, మధ్యతరహా పరిశ్రమలు	83.850	....	83.850	1.99
17. గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు	88.750	54.630	143.380	3.41
18. చేనేత పరిశ్రమలు	47.120	20.780	67.900	1.62
రవాణా	145.920	64.430	210.350	5.01
19. రోడ్లు	116.090	64.430	180.520	4.30
20. రోడ్డు రవాణా	29.830	...	29.830	0.71
సాంఘిక కార్యక్రమాలు	514.980	361.826	876.806	20.86
21. విద్య	188.670	134.610	323.280	7.69
22. వైద్యం	88.060	61.940	150.000	3.57
23. ప్రజారోగ్యం.	46.540	30.390	76.930	1.83
24. గ్రామీణ, పట్టణ నీటిసరఫరా	16.340	33.280	49.620	1.18

25. గృహనిర్మాణం	46.17	66. 08	112.250	2.67
26. కార్మికులు, కార్మిక సంక్షేమం	16.510	14.050	30.560	0.73
27. వెనుకబడిన తరగతుల, షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం	40.920	14.350	55.270	1.32
28. షెడ్యూల్డుతెగలసంక్షేమం	48.160	5.666	53.826	1.28
29. స్త్రీ సంక్షేమం	4.110	1.460	5.770	0.13
30. సాంఘిక సంక్షేమం	19.500	....	19.500	0.46
వివిధ విషయాలు	49.250	4.710	53.960	1.28
31. రాజధాని అభివృద్ధి	20.000	....	20.000	0.48
32. మునిసిపలురోడ్లు, అభివృద్ధి పనులు	11.590	....	11.590	0.28
33. రేడియో ప్రసారం	4.860	1.670	6.530	0.15
34. ప్రచారం	3.760	3.040	6.800	0.16
35. అర్థ, గణాంకశాఖ	9.040	....	9.040	0.21
మొత్తం	2611.972	1519.546	4202.518	100.00

రెండవ భాగం

అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు

వ్యవసాయోత్పత్తి

విత్తనాల క్షేత్రాలు, విత్తనాల స్టోర్లు

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో వ్యవసాయోత్పత్తిని ఎక్కువచేసే ఉద్దేశంతో ప్రతి బ్లాకులోను ఒక విత్తనాల క్షేత్రాన్ని స్థాపించవలసిందిగా, ఒక విత్తనాల స్టోరును నిర్మించ వలసిందిగా సిఫారసుచేస్తూ రాజ్య ప్రభుత్వాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఒక నమూనా పథకాన్ని సూచించారు. ప్రతిక్షేత్రంయొక్క వైశాల్యం సగటున 25 ఎకరాలు ఉంటుంది. ప్రతిక్షేత్రానికి రూ. 10,000 లు ఖరీదయ్యే ఒక విత్తనాల స్టోరు అనుబంధించ బడుతుంది. ఈ పథకం 1957-58 సం. లో అమలు జరుపబడింది. ఇంతవరకు 65 విత్తనాల క్షేత్రాలు, 24 విత్తనాల స్టోర్లు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. 47 విత్తనాలస్టోర్లు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. 1959-60 సం. లో 59 విత్తనాల క్షేత్రాలను, 59 విత్తనాల స్టోరులను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 24.60 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో 4 విత్తనాల క్షేత్రాల్ని, 4 విత్తనాల స్టోర్లను ఏర్పాటుచేయటంకోసం పై మొత్తములో రు. 1.90 లక్షల మొత్తంప్రత్యేకించ బడింది.

విత్తనాల అభివృద్ధి, సరఫరా

మేలురకరం వరి, జొన్న, గోధుమ, మొక్కజొన్న, కాయధాన్యాల విత్తనాలు రిజిష్టరయిన ఉత్పత్తిదారులనుండి కొనబడి ఈ పథకం క్రింద రైతులకు తక్కువ ధరకుసరఫరా చేయబడతాయి. ఈ విధంగా సరఫరాచేయబడే వరి, గోధుమ, మొక్కజొన్న విత్తనాల ధర మణుగుకు రెండు రూపాయలు, జొన్న విత్తనాల ధర మణుగుకు ఒక రూపాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఈ పథకం 1956-57 సం. నుంచి అమలులో ఉన్నది. ఈ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కూడ ఈ పథకం క్రింది సౌకర్యాలను విస్తరింప చేయటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 7.53 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 5.22 లక్షల మొత్తం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో విత్తనాలను పంచటానికి వినియోగించ బడుతుంది. మిగత రు. 2.31

లక్షల మొత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలో వినియోగించబడుతుంది. ఈ పథకం క్రింద ఈ జిల్లాలోని రైతులుకూడ ప్రయోజనం పొందుతారు,

గంధకం సరఫరా, సస్యరక్షణ పద్ధతులను అవలంబించటం.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో పంటలకు తగిలే తెగుళ్ళను, చీడలను నివారించే టందుకు పెద్దఎత్తున నివారణచర్యలు తీసుకోనటానికి వీలుగా వ్యవసాయ శాఖకు తగుసాధన సామగ్రిని సమకూర్చటమే ఈపథకంయొక్క ఉద్దేశం. 1956-57 సం. లో ఈ పథకం అమలు జరుపబడి, 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో కొన సాగించబడింది. ఈసంవత్సరంలో 50 చేతి స్ప్రేయర్లను (పిచికారీలు),60 డస్టర్లను (పొడిచల్లు సాధనాలు), 5 పవరుస్ప్రేయర్లను (విద్యుచ్ఛక్తితో పనిచేసే పిచికా రీలు) కొని వ్యవసాయశాఖకు సమకూర్చటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతే గాక 16,38,754 పౌన్ల గంధకంకూడ పంపకం చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. తెలం గాణా ప్రాంతంలో 40,000 ఎకరాల ప్రదేశం సస్యరక్షణచర్యల క్రిందకు తీసుకురాబడుతుందని ఆశించబడుతున్నది. ఈ జిల్లాలోని భూములుకూడ సస్య రక్షణ చర్యల క్రిందకు తీసుకరాబడతాయి. ఈ జిల్లాలోని రైతులకు 13,973 పౌనుల గంధకం కూడ సరఫరా చేయబడుతుంది.

ప్రయివేటు ట్రాక్టర్లతో వ్యవసాయం

భూములను దున్నుకోవటానికి రైతులకు సరఫరాచేసేనిమిత్తం వ్యవసాయ శాఖవారి దగ్గర చాలినన్ని ట్రాక్టర్లులేనందువల్ల ట్రాక్టర్లుగల ప్రైవేటు సంస్థలకు ఋణసహాయంకూడ చేయబడింది. ఈ పథకం కొనసాగించే నిమిత్తం యీ సంవత్సరానికి రు. 0.05 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో పట్టాదారులెవ్వరైనా ఉంటే వారికికూడ ఈ పథకంక్రింద ఋణ సహాయం లభిస్తుంది.

అధికాహారోత్పత్తి సిబ్బంది

తెలంగాణా జిల్లాలలోని జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికార్ల కార్యాలయాల్లో పని బాగా పెరిగింది. తదనుగుణంగా ఈ కార్యాలయాల్లో సిబ్బందిని పెంచటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికార్లకు పర్సనల్ అసిస్టెంట్లుగా పనిచేసేటందుకుగాను 9 మంది డెమాన్స్ట్రేటర్లు, జిల్లా కార్యాలయాలలో పనిచేసేటందుకుగాను 9 మంది అప్పరుడివిజను గుమాస్తాలు, 9 మంది లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు, తాలూకా కార్యాలయాల్లో పనిచేయటం కోసం 5 మంది లోయరు డివిజను గుమాస్తాలు నియమించ బడినారు. వీరు యీసంవత్సరంలో కొనసాగించబడతారు. ఇందుకు రు. 0.98 లక్ష మొత్తం వ్యయమవుతుంది, ఇందులో రు. 0.11 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించడం కోసం ప్రత్యేకించ బడింది.

జీలుగ, జనుము వంటి పచ్చి ఎరువు విత్తనాల పంపకం

ఈ పథకంక్రింద ప్రణాళికయొక్క మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలం లోను 239 టన్నుల పచ్చిఎరువు విత్తనాలు రైతులకు పంపకం చేయబడినాయి. 1958-59 సం. లో (అనగా 1958 డిసెంబరు వరకు) 124 టన్నుల విత్తనాలు సరఫరా చేయబడినాయి. మణుగు ఒక్కింటికి ఒక రూపాయిచొప్పున వీటి అమ్మకంపై సబ్సిడీ ఇవ్వబడింది. 1959-60 సం. లో 6,300 టన్నుల విత్తనాలు తగ్గింపుధరకు సరఫరా చేయబడుతాయి. ఇందుకుగాను రు. 0.06 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.002 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 187 మణుగుల పచ్చి ఎరువు విత్తనాలను సరఫరా చేయటంకోసం ప్రత్యేకించబడింది.

పట్టణాల్లో కంపోస్టు ఎరువు తయారి

తెలంగాణా ప్రాంతంలోఉన్న సిటీ, టౌను మునిసిపాలిటీలలో ఎరువు ఉత్పత్తిని పెంచే ఉద్దేశంతో స్థానిక సంస్థలకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. స్థానిక సంస్థలు చెత్తచెదారాన్ని కొనుగోలుచేసి వాటిని కంపోస్టు ఎరువుగా మార్చేటందుకు, ధానితయారి, పంపకంమూలంగా వచ్చేనష్టాన్ని

పూడ్చుకొనేటందుకు ఈ ఆర్థికసహాయం ఉద్దేశించ బడింది. ప్రణాళికయొక్క మొదటి మూడుసంవత్సరాల కాలంలోను ఈ పథకంకింద స్థానిక సంస్థలచే 3.00 లక్షల టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తిచేయబడి పంచబడింది. 1959-60సంవత్సరంలో 1.10 లక్షల టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తిచేయబడుతుందని ఆశించ బడుతున్నది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.16 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.01 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 8,000 టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు ఉత్పత్తికిగాను ప్రత్యేకించబడింది. ఇది 1,600 ఎకరాలలో ఉపయోగించ బడుతుంది. ఇందుమూలంగా 200 టన్నుల పంట అదనంగా పండుతుంది.

స్థానికంగా లభ్యమయ్యే చెత్త చెదారాలతో ఎరువుల తయారీ

స్థానికంగా లభ్యమయ్యేచెత్త చెదారాల నన్నింటిని ఉపయోగించి అభివృద్ధికరమైన పద్ధతులతో కంపోస్టు ఎరువును తయారు చేయటం ద్వారా గ్రామ సీమల్లో ఎరువు ఉత్పత్తియొక్కస్థాయిని పెంచటమే ఈ పథకం యొక్క లక్ష్యం మొట్టమొదటగా ఈ కార్యక్రమం బ్లాకు ప్రాంతాలలో మాత్రమే అమలు పరచటానికి, ఆతరువాత రెండవ ప్రణాళికా కాలం పూర్తి అయ్యేలోపున అన్ని ప్రాంతాలకు ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరింపచేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో రాజ్యంలోని 56 బ్లాకులలో ఈ పథకం అమలు పరచబడింది. స్థానికంగా లభ్యమయ్యే పదార్థాలతో ఎరువుల తయారీ అభివృద్ధి చేయడం గురించి 12,565 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. ఇద్దరు ఫీల్డు మెన్యూరియల్ ఆఫీసర్లు, 20 మంది కంపోస్టు ఇనస్పెక్టర్లు, 20 మంది ఫీల్డుమన్లు' ఒక అప్పర్ డివిజను గుమస్తా, ఒక లోయరుడివిజను గుమాస్తా, ముగ్గురు టైపిస్టులు, నలుగురు జవానులతో కూడిన ప్రత్యేక సిబ్బంది కూడ ఈ పథకం క్రింద నియమించబడింది. ఈ సిబ్బందిని కొనసాగించటానికి, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 30, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 17-మొత్తం 47 బ్లాకులకు ఈ కార్యక్రమాన్ని విస్తరింప చేయటానికి గాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 4.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో 13,000 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుందని ఆశించబడింది. ఈ పథకంవల్ల యీ జిల్లాలోని రైతులకుకూడ లాభం చేకూర్తుతుంది

మలమూత్రాదులనుండి కంపోస్టు ఎరువును తయారుచేయటం

గ్రామ పారిశుభ్యత కోసం పాకీ వారిని నియోగించే గ్రామ పంచాయతీలలో లభ్యమయ్యే మలమూత్రాదులు, చెత్త చెదారంతో కంపోస్టు ఎరువును తయారు చేయటానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించ బడింది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 66 పంచాయతీలకు, తెలంగాణా ప్రాంతంలో 33 పంచాయతీలకు- మొత్తం 99 పంచాయతీలకు అప్పులివ్వటం కోసం 1958_59 సంవత్సరంలో రు. 2.00 లక్షల మొత్తం మంజూరు చేయబడింది. ఈ సంవత్సరంలో కూడ ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతాలలోని పంచాయతీలకు ఋణాలను ఇచ్చేటందుకై రు. 2.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో కొంత మొత్తం ఈ జిల్లాలోని పంచాయతీలకు ఇవ్వబడుతుంది. సుమారు 200 టన్నుల కంపోస్టు ఎరువు తయారు చేయబడుతుంది. ఇది 40 ఎకరాలలో ఉపయోగించ బడుతుంది. ఇందు మూలంగా ఈ జిల్లాలో 5 టన్నుల పంట అదనంగా పడుతుంది.

చేతితో నడుపబడే స్ప్రేయర్లను (పిచికారీలు), డస్టర్లను(పొడిచల్లు సాధనాలు) తగ్గింపు ధరకు సరఫరా చేయటం

పెద్ద ఎత్తున పంటలకు వ్యాధులు తగిలినప్పుడు త్వరగా సస్యరక్షణ చర్యలను తీసుకొనేటందుకు వీలుగా వ్యవసాయదారులు, సహకార సంఘాలు, పంచాయతీలు మొదలైనవి తగినన్ని స్ప్రేయర్లను, డస్టర్లను స్వంతంగా కలిగి యుండేటట్లు చేయడమే ఈ పథకంయొక్క ఉద్దేశం. ఈ పరికరాలు సగం ధరకు సరఫరా చేయబడతాయి. మిగత సగం ధర కేంద్ర, రాజ్య ప్రభుత్వాలు భరిస్తాయి. 500 చేతి స్ప్రేయర్లను, డస్టర్లను కొనేటందుకుగాను 1958_59 సంవత్సరంలో 0.90 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇంకా 500 స్ప్రేయర్లను, డస్టర్లను కొనటం కోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.90 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు.0.027 లక్ష మొత్తం విలువచేసే 15 స్ప్రేయర్లు డస్టర్లు ఈ జిల్లాలో సరఫరా చేయబడతాయి,

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో పండ్లతోటల అభివృద్ధి

ప్రస్తుతం పండ్లతోటల క్రింద ఉన్న ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిచేసి, క్రొత్త ప్రాంతాలను పండ్లతోటల క్రిందకు తీసికొని రావటంద్వారా పండ్ల ఉత్పత్తిని

పెంచే ఉద్దేశంతో వ్యవసాయోత్పత్తిని వివిధ రకాలుగా అభివృద్ధి పరచి పండ్ల పంటను ఎక్కువ చేయాలనే ప్లానింగు కమిషను వారి సిఫారసులను పురస్కరించుకొని ఈ పథకం 1957-58 సంవత్సరంలో ప్రారంభించబడింది. ఈ పథకం క్రింద రైతులకు పాత తోటల సముద్ధరణ కొరకు ఎకరానికి రు. 65లు చొప్పున స్వల్పకాలిక ఋణాలు, క్రొత్త ప్రాంతాలను పండ్ల తోటలక్రిందకు తీసికొని వచ్చేటందుకు ఎకరానికి రు. 150 లు మొదలుకొని రు. 300లు వరకు దీర్ఘ కాలిక ఋణాలు ఇవ్వటానికి ఉద్ధేశించబడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాలలో రు. 11.00 లక్షల మొత్తం ఋణాలుగా ఇవ్వపడింది. ఈ పథకాన్ని కొనసాగించటం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 8.85 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.36 లక్షల మొత్తం కడప జిల్లా, అనంతరాజు పేటలో ఉండే ఫ్రూట్ స్పెషలిస్టు వద్ద రిజర్వుగా ఉంచబడింది. అవసరమయిన జిల్లాలకు ఇది పంచబడుతుంది. మిగత మొత్తంలో రు. 0.344 లక్ష మొత్తం ఈ పథకం క్రింద ఈ జిల్లాలో ఋణాలివ్వటం కోసం వినియోగించబడుతుంది.

ప్రత్తిపంట అభివృద్ధి పథకం

రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో బీళ్ళను, బంజరు భూములను సాగులోనికి తేవడం, ఆహారేతర పంటలను తొలగించడం, రెండు పంటలను వేయడం, మిశ్రమ వ్యవసాయాన్ని అవలంబించడం, మేలురకం విత్తనాలను సరఫరా చేయడం, రసాయనిక ఎరువులను వాడడం మొదలైనట్టి చర్యలను అవలంబించడంద్వారా 20,000 బేళ్ళవరకు ప్రత్తి ఉత్పత్తిని పెంచటానికి ఈ పథకంక్రింద ప్రతిపాదింపబడింది: ఒక్కొక్క బేలు 392 పౌనుల బరువు ఉంటుంది. మొదట మూడు సంవత్సరాల కాలంలోను ప్రత్తి ఉత్పత్తి 12,000 బేళ్ళదాకా పెరిగింది. ఈ పథకంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.40 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పథకాన్ని అమలు జరపడానికి, విత్తనాలను కొని పంచడానికి బాధ్యులైన క్రింది ఆఫీసర్ల ఆధీనంలో పై మొత్తం ఉంచబడింది.

	రూపాయలు లక్షలలో
1. కాటన్ ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసరు. వ్యవసాయశాఖ డైరెక్టరేటు.	0.9190

2.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరు అదిలాబాదు.	0.1495
3.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరు కడప.	0.1743
4.	అసిస్టెంటు కాటన్ ఎక్స్‌టెన్షన్ ఆఫీసరు, గుంటూరు.	0.1572
	మొత్తం.	1.4000

ఈ పథకంవల్ల యీ జిల్లాలోని రైతులకు కూడ లాభం చేకూరుతుంది.

చెరకు పంటకు ఎరువు విస్తారంగా వేయడానికి సంబంధించిన పథకం

పంట దిగుబడి ఎక్కువగా ఉండేటందుకోసం చెరుకు పంటకు బాగా ఎరువుల్ని వేయటం గురించి విస్తృతంగా ప్రచారం చేయటానికి ఈపథకం ఉద్దేశించబడింది. 1958_59 సంవత్సరపు ఉత్తర భాగంలో ఈపథకం అమలు పరచబడింది. వివిధ కేంద్రాలలో ఈపని కొనసాగించబడుతున్నది. ఆంధ్రలో 28 మంది కాంగార్లు, తెలంగాణాలో 12 మంది కాంగార్లు వివిధ కేంద్రాలలో పని చేస్తున్నారు. 1959_60 సంవత్సరం లో ఈ పథకాన్ని కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.30 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ పథకంవల్ల ఈజిల్లాలో చెరకు పండించేవారు కూడ లాభం పొందుతారు.

జీడి తోటల అభివృద్ధి

రాజ్యంలో విస్తారంగా ఉన్న బంజరు భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తీసుకొని వచ్చే ఉద్దేశంతో క్రొత్తగా ఎన్నిక చేయబడిన ప్రాంతాలలో నాటేటందుకు 15,000 పౌన్ల మంచి రకం విత్తనాలను సేకరించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. తగిన ప్రాంతాలను ఎన్నికచేసి, జీడితోటలను విస్తరింప చేసే నిమిత్తం శ్రీకాకుళం, తూర్పుగోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలలోని ప్రదేశాలను సర్వేచేయటానికి కూడ

ప్రతిపాదింప బడింది. జీడి తోటల క్రిందకు అదనంగా భూమిని తీసికొని వచ్చేటందుకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం ఈ పథకం క్రింద రైతులకు ఎకరానికి రు. 100 లు చొప్పున అప్పు మంజూరు చేయబడుతుంది.

ఒక క్యాషునట్ డెవలప్‌మెంటు ఆఫీసరును, 4 గురు అసిస్టెంట్లను, ఒక అప్పరు డివిజను గుమాస్తాను. 5 మంది జవానులను నియమించటం ద్వారా ఈ పథకం 1958-59 లో అమలు జరుప బడింది. 3,000 ఎకరాల భూమిని జీడి తోటల క్రిందకు తీసికొని రావటానికి గాను అప్పులు ఇవ్వబడినాయి. ఈ పథకాన్ని కొనసాగించటానికి, 6,000 ఎకరాల భూమిని జీడి తోటల క్రిందకు తీసుకొని రావటానికిగాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 6.11 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.12 లక్ష మొత్తం జిల్లాలో కలిగే అదనపు అవసరాల నిమిత్తం ప్రధాన కార్యస్థానంలో ప్రత్యేకించి పెట్టబడింది. సిబ్బంది ఖర్చు మొదలగు వాటికోసం రు. 0.11 లక్ష మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది. మిగత మొత్తంలో రు. లక్ష ఈ జిల్లాలో ఎకరాల భూమిని జీడితోటల క్రిందకు తెచ్చే నిమిత్తం అప్పులివ్వటానికిగాను ప్రత్యేకించబడింది.

మేలురకం పండ్ల మొక్కల ఉత్పత్తి

పండ్ల తోటలను వేయుటకుగాను రైతులకు మేలు రకానికి చెందిన ముఖ్యమైన పండ్లమొక్కల అంట్లు లేక కొమ్మలు యీపథకం క్రింద సేకరించబడి సరఫరా చేయబడతాయి. సరఫరా చేయబడిన మొక్కల ఖరీదు తక్కావి ఋణం ఏవిధంగా వసూలు చేయబడుతుందో ఆవిధంగా రైతులనుండి వసూలు చేయబడుతుంది. 20,950 మొక్కల సరఫరా నిమిత్తం రు. 0.18 లక్ష మొత్తం కేటాయింపుతో గత సంవత్సరం యీపథకం అమలు పరచబడింది. ఇంకా 20,950 పండ్ల మొక్కలను సరఫరా చేయటంకోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.18 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈజిల్లాలో 1,800 పండ్లమొక్కలు పంపకం చేసే నిమిత్తం పై మొత్తంలో రు. 0.02 లక్ష ప్రత్యేకించబడింది.

ఆయిలు ఇంజనులను నడుపుటలో రైతులకు శిక్షణ.

ఆయిలు ఇంజనులను సరిగా నడుపుటలోను నిర్వహించుటలోను రైతులకు శిక్షణ ఇచ్చే ఉద్దేశంతో ఈ పథకం 1957-58 సం. లో అమలు జరుపబడింది. 1957-58, 1958-59 సంవత్సరాల కాలంలో 579 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వబడింది. రు. 0. 18 లక్ష వ్యయంతో యీ సంవత్సరంలో 461 మంది రైతులకు శిక్షణ ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఈ జిల్లాలోని రైతులు కూడ ఈ పథకం వల్ల లాభం పొందుతారు.

బూర్గంపాడులో వర్జీనియా పొగాకుకు సంబంధించిన పరిశోధన కేంద్రం స్థాపన

వర్జీనియా పొగాకు నారుమళ్లు శాస్త్రీయ పద్ధతులలో వేయటానికి, ఏయే రకం ఎరువులు ఎంతెంత వేయాలన్న విషయం పరిశీలించటానికి సస్యరక్షణ పద్ధతులు నిర్ణయించటానికిగాను 1958-59 లో పరిశోధన కేంద్రం ఒకటి బూర్గంపాడులో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ నారుమళ్ళలో పెంచబడిన మొక్కలు రైతులకు కూడ సంఫరా చేయబడతాయి. ఒక బొటానికల్ అసిస్టెంటు, ఒక సాయిల్ సర్వే అసిస్టెంటు ఇద్దరు ఫీల్డుమెన్‌లు,. గుమాస్తా పనికూడ చేసే ఒక టైపిస్టు. ఒక క్యూరరు, ఒక ఇంజను డ్రయివరు, ఒక జవానుతో కూడిన సిబ్బందికూడ నియమించబడింది. ఈ పథకం కొనసాగింపుకుగాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.21 లక్ష కేటాయించబడింది.

వైరాలో వరిరకాల పరిశీలన కేంద్రం

మేలురకం వరి విత్తనాలను గురించి పరిశీలన కేంద్రం జరపటానికి, ఎరువులకు సంబంధించి, వ్యవసాయ పద్ధతులకు సంబంధించి పరిశీలనలు జరపటానికిగాను ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో ఎకరానికి ఎంత వరినారు అవసరమయ్యేది పరిశీలించడానికి వైరాలో 1958-59 లో ఒక పరిశీలన కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడింది. అదే సంవత్సరంలో ఒక రీసెర్చి అసిస్టెంటు, ఇద్దరు ఫీల్డుమెన్‌లు,

ఒక స్టోరుకీపరు, ఒక లేబరేటరీ అటెండరు, ఒక జవానుతో కూడిన సిబ్బంది కూడ మంజూరు చేయబడింది. ఈ కేంద్రాన్ని, సిబ్బందిని 1959-60లో కొనసాగించ టానికిగాను ప్రణాళికలో రు. 0.25 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో నలగర్ కమిటీవారి సిఫారసులను అమలు జరపటం కోసం లాంఛన ప్రాయమైన కేటాయింపు

1957-58 లో భారత ప్రభుత్వంవారు వ్యవసాయ పరిపాలనా సంఘాన్ని (అగ్రికల్చరల్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కమిటీ) ఏర్పాటు చేశారు.

రాజ్యాలలో నెలకొల్పడానికి అనుకూలంగా ఉండే నమూనా వ్యవసాయ సంఘాల్ని గురించి, వ్యవసాయ శాఖలోని ప్రతి వర్గానికీ చెందిన సిబ్బంది తమకు అప్పగించబడిన కార్యక్రమాలను బాధ్యతతో నిర్వహించేటందుకు వీలుగా అన్ని స్థాయిలలోను వ్యవసాయశాఖాధికార్లకు అవసరమయిన అధికారాలను అప్పగించే పద్ధతులను గురించి రాజ్యాల పరిశీలనార్థం సిఫారసులను చేయడమే సంఘంవారి కర్తవ్యం. సంఘంవారి నివేదిక అందచేయబడింది. సంఘం చేసిన సిఫారసులను పరిశీలించి, అమలు పరచటంకోసం 1959-60 ప్రణాళికలో లాంఛన ప్రాయంగా రు. 1.00 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. సవివరమయిన ప్రతిపాదనలు ఇంకా రూపొందింపబడలేదు.

వ్యవసాయోత్పత్తికి సంబంధించిన సూచీలను తయారుచేయటం

రాజ్యంలో వ్యవసాయ ఆదాయానికి సంబంధించిన వివిధ సూచికలను సంకలనం చేయడమే ఈపథకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. వ్యవసాయోత్పత్తికి, పంట ధరలకు, వ్యవసాయ వేతనాలకు సంబంధించిన సూచికలు కూడ ఇందులో చేరు తాయి. 1957-58 లో ఈపథకం అమలు జరుపబడింది. 1958-59 లో కొన సాగించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో కూడ యీ పథకాన్ని కొనసాగించే నిమిత్తం రు. 0.06 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

పట్వారీల పనిని పర్యవేక్షించటం

భూమి విస్తీర్ణం మొదలైన వాటిని పట్వారీలు, కరణాలు సిద్ధం చేస్తారు. వీరు వివరాలను అందచేసే విషయంలో తగినంత పర్యవేక్షణ జరిపించడం, భూముల విషయంలో చేయవలసిన సర్దుబాటు వివరాలను తయారుచేయడం, రాజ్యంలో ముఖ్యమైన పంటలు జిల్లా స్థాయిలో ఎన్నెన్ని ఎకరాల భూమిలో పండించబడుతున్న వన్న విషయాలకు సంబంధించిన సరియైన గణాంక వివరాలను తయారు చేయడం—ఇవి ఈపథకం యొక్క లక్ష్యాలు. అవసరమయిన సిబ్బందిని నియమించడంద్వారా రాజ్యంలోని అన్ని జిల్లాలలోను ఈ పథకాన్ని అమలు పరచటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.35 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందుకు సంబంధించిన పని అంతా రెవిన్యూ ఇనస్పెక్టర్లు నిర్వహిస్తారు. ఈపథకం క్రింద నియమించబడే తహసీల్దార్లు, ఎకనామిక్ ఇనవెస్టిగేటర్లు ఉద్యోగులు చేసే పనిని పర్యవేక్షిస్తారు. అర్థగణాంక శాఖవారు వివరాలను వర్గీకరిస్తారు. ఈ పథకాన్ని రూపొందించడం, అమలు జరపటాన్ని పర్యవేక్షించటం కూడ ఈ శాఖవారే నిర్వహిస్తారు.

చిన్నతరహా నీటి పారుదల పనులు

గండ్లు పడ్డ చెరువులు (పి. డబ్ల్యు డి.)

బకాయి పనులు, క్రొత్త పథకాలు

తెలంగాణా ప్రాంతంలో 61,176 ఎకరాల ఆయకట్టుగల దాదాపు 707 గండ్లుపడ్డ చెరువుల మరమ్మత్తు కోసం ప్రణాళికలో 1959–60 సంవత్సరానికిగాను రు. 39.25 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 4 91 లక్షల మొత్తం ఈజిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 11,437 ఎకరాల ఆయకట్టుగల 114 చెరువులు మరమ్మత్తు చేయబడతాయి.

ఆయిలు ఇంజన్ల స్థాపన

ఈపథకం క్రింద ఆయిలు ఇంజను పంపుసెట్లు కొనుక్కొనేటందుకుగాను తక్కావి ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ప్రతి రైతుకు రు. 2,000 లకు మించకుండా

ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ ఋణం తేలిక వాయిదాల పద్ధతిపై వసూలు చేయ బడుతుంది. 1959–60 లో 250 ఆయిలు ఇంజన్లను పంపకం చేయటానికి ప్రతి పాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 5 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.40 లక్ష మొత్తం ఈజిల్లాలో 20 ఆయిలు ఇంజన్ల పంపకం నిమిత్తం కేటాయించబడింది.

క్రొత్త బావుల త్రవ్వకం, పాతబావులకు మరమ్మత్తు

ఈపథకం క్రింద రైతులకు క్రొత్త బావులు త్రవ్వకోవడానికి రు. 2,500 లకు మించకుండాను, పాత బావులను మరమ్మత్తు చేసుకోవడానికి రు. 750 లకు మించకుండాను ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. రెండు దఫాలలో ఋణం మొత్తం చెల్లింపు చేయబడుతుంది. పని మొదలు పెట్టినపుడు ఋణంలో కొంతభాగం ఇవ్వబడుతుంది. పని చాలవరకు కొనసాగి, సకాలంలో పని ముగుస్తుందని అధి కార్ల అభిప్రాయ పడినపుడు మిగతా ఋణం చెల్లించబడుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 214 క్రొత్తబావుల త్రవ్వకానికి, 142 పాతబావుల మరమ్మత్తుకు గాను ఋణాలు మంజూరు చేయటంకోసం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 6.42 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.31 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 11 క్రొత్తబావులు త్రవ్వబడతాయి. 5 పాతబావులకు మరమ్మత్తు చేయబడుతుంది.

క్రొత్తబావుల సబ్సిడీ పథకం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో రైతులు బావులు త్రవ్వుకొనేటందుకుగాను ప్రతి బావికి రు. 750/- ల చొప్పున సబ్సిడీ ఇచ్చేనిమిత్తం 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 9.375 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. యీ సంవత్సరంలో 1,250 బావులు త్రవ్వబడుతాయని ఆశించ బడింది. పై మొత్తంలో రు. 1.075 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 100 క్రొత్తబావుల త్రవ్వకం నిమిత్తం కేటాయించ బడింది.

చిన్నతరహా నీటిపారుదల పనుల అభివృద్ధి పథకం

చిన్న తరహా నీటిపారుదల వనరులను పునరుద్ధరించి, అభివృద్ధిపరచటం కోసం ఈ జిల్లాకు రు. 0.25 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది, ఈ జిల్లాలో గండ్లుపడి, వాడకంలో లేనటువంటి చెరువులు, ముఖ్యముగా ప్రభుత్వమువారిచే స్వాధీనం చేసికోబడిన ఎస్టేట్లలోనివి, పునరుద్ధరింపబడి అభివృద్ధి చేయబడతాయి.

పశుగణాభివృద్ధి

పశువైద్యశాఖ ప్రధాన కార్యాలయానికి, జిల్లా కార్యాలయాలలోను అదనపు సిబ్బంది నియామకం

పశువైద్యశాఖ కార్యక్రమాలు రోజురోజుకు పెరుగుతున్నాయి. ఎక్కువయిపోతున్న పనిని నిర్వహించేటందుకు వీలుగా 1957–58 లో అదనపు సిబ్బంది నియమించబడింది. యీ సంవత్సరంలో ఈ సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది. ఇంతేకాక ప్రభుత్వ పశుక్షేత్రాలలోను, ప్రధాన కార్యాలయంలోను, జిల్లా కార్యాలయాలలోను ఇంకా కొంత అదనపు సిబ్బంది నియమించబడుతుంది. ఇందుకు గాను ఈ జిల్లాకు 1959-60 సంవత్సరానికి రు. 0.06 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

పశువైద్య శాలల స్థాపన

జబ్బుతో బాధ పడుతున్న పశువులకు వైద్య సహాయం అందుబాటులో ఉంచడానికి, వాటికి క్రమ పద్ధతిలో చికిత్స చేయడానికి గాను ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణ ప్రాంతంలోని ముఖ్యమయిన తాలుకా కేంద్రాలలో స్టేషనరీ పశు వైద్య శాలలను ఏర్పాటు చేసేటందుకు ప్రతిపాదింప బడింది. పశువైద్య సౌకర్యాలు అవసరమయి ఉండి, ప్రజలు లేక స్థానిక పంచాయతీల నుండి విరాళాలు

లభించే స్థలాలలో ఈ వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ప్రతి వైద్య శాల కూడ ఒక వెటరినరీ అసిస్టెంటు సర్జను ఆధ్వర్యంలో పని చేస్తుంది. 1959-60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇదివరకే ఏర్పాటు చేయబడిన పశువైద్యశాలలను కొనసాగించడమే కాక మరో నాలుగు వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకు గాను ప్రణాళికలో రు. 0.93 లక్ష కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.092 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో రెండు వైద్యశాలలను కొనసాగించటానికిగాను ప్రత్యేకించబడింది.

చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలు

అంటువ్యాధులు వ్యాపించకుండా నిరోధించడానికి, జబ్బు పడిన పశువులకు వైద్య సహాయం అందజేయడానికిగాను తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1959-60 లో 10 చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలను ఏర్పాటు చేయడానికి, ఇదివరకే ఏర్పాటు చేయబడిన పశువైద్యశాలలను కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకు గాను రు. 1.78 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.23 లక్ష మొత్తంతో ఈ జిల్లాలో మరో 2 చిన్నతరహా పశువైద్యశాలలను ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

జిల్లా పశువైద్యశాఖాధికార్లకు జీపుల సరఫరా

జిల్లా పశువైద్యశాఖాధికార్లు తమ క్రింద పనిచేసే ఉద్యోగుల పనిని తనిఖీ చేసి, వారిని అప్రమత్తతలో ఉంచేటందుకుగాను విస్తృతంగా పర్యటనలు జరుపుటకు, తరచుగాను, ఆకస్మాతుగా ఉద్యోగులను సందర్శించుటకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం యిదివరకే ఖరీదుచేయబడిన జీపులను 1959-60 లో రు. 0.45 లక్ష వ్యయంతో నిర్వహించుటకు ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందులో రు. 0.562 లక్ష యీ జిల్లాకు ప్రత్యేకించ బడింది.

కీలక గ్రామ పథకం

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇంతకుముందు ఏర్పాటుచేయబడిన కీలకగ్రామ కేంద్రాలను కొనసాగించటానికి, కొత్తగా మరో రెండు కేంద్రాలను ఏర్పాటు

చేయటానికిగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 3.65 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.91 లక్ష ఒక కీలక గ్రామ కేంద్రం స్థాపించే నిమిత్తం యీజిల్లాకు ప్రత్యేకించ బడింది.

రాజ్య, జిల్లా పశుప్రదర్శనలు

1959-60లో ఒకజిల్లాపశుప్రదర్శనం యీజిల్లాలో ఏర్పాటుచేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రూ. 0.01 లక్ష కేటాయించ బడింది.

రిండరు పెస్టు వ్యాధి నిర్మూలన పథకం

ఈ జిల్లాలో అరక్షితంగా ఉండిపోయిన పశువులకుకూడ టీకాలు వేయటంద్వారా రక్షణ కల్పించేటందుగాను యీ ఉద్యమాన్ని కొనసాగించే నిమిత్తం రు. 0.167 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఆబోతుల పంపకం

ఈ పథకం క్రింద, 1959-60 లో రూ. 0.05 లక్ష అంచనా వ్యయంతో ఈ జిల్లాలో మాల్వి, ఒంగోలు లేక ముర్రా రకానికి చెందిన 5 ఆబోతులను పంచ డానికి ప్రతిపాదింప బడింది.

పశు ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాల ఏర్పాటు

పశువైద్యశాస్త్రంలో పట్టభద్రులయిన వారి కొరత చాల ఎక్కువగా ఉన్నందువల్ల పశువైద్యశాలలుగాని, చిన్నతరహా పశువైద్యాలయాలుగాని ఏర్పాటు చేయటానికి వీలుపడలేదు. 1959-60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో కనీసం 7 పశు ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాలను రు. 0.13 లక్ష వ్యయంతో ఏర్పాటు చేయ టానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో రు. 0.0183 లక్ష యీ జిల్లాలో ఒక ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకుగాను ప్రత్యేకించబడింది. ఒక వెటిరినరి కాంపౌండరు ఒక అటెండెంటు సహాయంతో పశు ప్రథమ చికిత్సా

కేంద్రాన్ని నిర్వహిస్తాడు. ఆ ప్రాంతపు చిన్న చిన్న కేసులన్నీ వాళ్ళే చూస్తారు. ప్రథమ చికిత్సా కేంద్రాన్ని నెలకొల్పేటందుకయ్యే ఖర్చులో సగ భాగం విరాళాల రూపంలో లభించే స్థలాలలోనే యీ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి.

అడవులు

ప్రాంతీయ డివిజన్ల ఏర్పాటు, అదనపు సిబ్బంది నియామకం

భూసార రక్షణ కార్యక్రమాన్ని, భూమికోరివేతను అరికట్టే పనులను, అడవులను పెంచే కార్యక్రమాన్ని, అడవులలో మొక్కలనునాటే కార్యక్రమాన్ని, స్వాధీనంచేసుకోబడిన పూర్వపు ఎస్టేటు అడవులకు సంబంధించి సరిహద్దులను ఏర్పరచే పనిని నిర్వహించుటకు గాను 1956-57 లో నియమించబడిన సిబ్బందిని కొనసాగించే నిమిత్తం రూ. 0.064 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించ బడింది.

కలప అడవులలో కృత్రిమ పద్ధతిమీద చెట్లపెంపకం

భావికాలంలో కావలసివచ్చే కలప అవసరాలను తీర్చేటందుకై ఖమ్మం, వరంగల్లు, ఆదిలాబాదు, కరీంనగరు జిల్లాలలో కలపనిచ్చే చెట్లరకాలను పెంచే టందుకై పునరుద్ధరణ క్షేత్రాలను ఏర్పాటుచేయటానికి ఈ పథకం క్రింద ఉద్దే శించబడింది. పాత క్షేత్రాలను నిర్వహించటమే గాక క్రొత్తగా 130 ఎకరాల ప్రదేశంలో పునరుద్ధరణ క్షేత్రాలను ఏర్పాటు చేయుటకుగాను 1959–60 ప్రణా ళికలో రు. 0.05 లక్ష కేటాయించ బడింది.

భవనాల నిర్మాణం

అటవీశాఖ కార్యాలయాలు చాలవరకు అద్దె భవనాల్లో ఏర్పాటు చేయబడి ఉన్నాయి. వీటికి భవనాలను నిర్మించటానికి, జిల్లా అటవీశాఖాధికార్లకు వసతి గృహాలను నిర్మించడానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించ బడింది. ఇంతకుముందే చేకొన

బడిన పనిని పూర్తి చేయటంకోసం 1959-60 ప్రణాళికలో ఈ జిల్లాకు రు.0.180 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

రోడ్ల నిర్మాణం

ప్రభుత్వానికి ఆదాయం సమకూర్చే ఖరీదైన కలపను వినియోగంలోకి తెచ్చేనిమిత్తం యీ పథకం క్రింద రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో అడవులలో రోడ్లను నిర్మించటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఈ జిల్లాలో 7 మైళ్ళ రోడ్డును నిర్మించటం కోసం ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.35 లక్ష ప్రత్యేకించ బడింది.

భూసార రక్షణ

కాంటూరు బండింగు (సొలోపు గట్లుపోయటం)

తెలంగాణా ప్రాంతంలో భూములు మిట్టపల్లాలతో కూడుకొని ఉండుట చేత భూసార రక్షణ అనేది చాలా తాలూకాలలో సమస్యగా పరిణమించింది. భూసార క్షీణతను అరికట్టడానికి, తద్వారా పంటదిగుబడిని పెంచడానికి, భూమిలో తేమను కాపాడడానికిగాను సొలోపుగట్లు పోయడం, చదును చేయడం, సొలోపుల వెంబడి దున్నడం, గట్లపై పైర్లు నాటడం వంటి భూసార రక్షణ చర్యలు తీసికోబడుతున్నాయి. మధ్యరకం, తేలికరకం భూముల్లో, అందులోను ముఖ్యంగా ఎర్రఇసుకభూములలో గట్లుపోసే కార్యక్రమం అమలుజరుపబడుతుంది. అరగాణిఉండేప్రాంతాల నుండేయీప్రాంతాలు ఎంపికచేయబడతాయి. 1955-56లో ఈ పథకం ప్రారంభించ బడింది. 1956-59 సంవత్సరాల కాలంలో 4,453 ఎకరాల్లో సొలోపుగట్లువేయబడినాయి. ఈ పనుల వల్ల లాభం పొందేవారి నుండి తగినట్టి ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న తరువాతనే వ్యవసాయదార్ల పొలాల్లో ఈ పనులు నిర్వహించబడతాయి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో 6,900 ఎకరాల భూమిలో సొలోపుగట్లు వేయడానికి, అవసరమయిన అదనపు సిబ్బందిని నియమించడానికి, ప్రస్తుతమున్న సిబ్బందిని కొనసాగించడానికి గాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 6.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది,

మత్స్య సంవర్ధన

చేప పిల్లల సరఫరా

చేపల ఉత్పత్తిని అధికంచేసే ఉద్దేశ్యంతో తెలంగాణాలోని వివిధ జలాశయల్లో నిలువచేయటం కోసం ఉత్పత్తికి అవసరమైన చేపలను స్థానికంగా సేకరించటానికి, యితర రాజ్యాల నుండి కొనటానికి ప్రతిపాదించ బడింది. శీఘ్రరవాణా సౌకర్యాల్ని కలిగించే ఉద్దేశంతో ఖమ్మం, నల్లగొండ, అదిలాబాదు జిల్లాలకు సరఫరా చేయటంకోసం మూడు "పిక్ అప్ వ్యాను" లను కొనుటకు గాను యీ సంవత్సరానికి రు. 1.00 లక్ష కేటాయించ బడింది.

బెస్తల సహకార సంఘాలకు సహాయం

బెస్తలలో చాలమంది పేదవారు. తెలంగాణాప్రాంతములోని బెస్తల సహకార సంఘాలకు తగ్గింపు ధరలకు నైలాను వలలను సమకూర్చడమే ఈపథకం యొక్క ఆశయం. 40 వలలనుకొని, సక్రమముగా నిర్వహింపబడుతున్న బెస్తల సహకార సంఘాలకు పంపకంచేసే నిమిత్తం 1959-60 సం. లో రూ. 0.10 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 4 వలలు ఈ జిల్లాలో పంపకం చేయబడతాయి. ఈ వలల ఖరీదు బెస్తలనుండి 5 సంవత్సరాల కాలంలో, చేపలు పట్టని నెలలను మినహాయించి, తేలిక వాయిదాలలో వసూలుచేయబడుతుంది.

ఖమ్మం జిల్లాలో మత్స్య సంవర్ధన

ఈ జిల్లాలోని జలాశయాల్లో చేపల పెంపకాన్ని అభివృద్ధిచేయటం కోసం 1958-59 లో ప్రత్యేక సిబ్బంది నియమించ బడింది. రు. 0.50 లక్షవ్యయంతో యీ సిబ్బంది 1959-60 లో కొనసాగించబడుతుంది. అదనంగా 6 లక్షల పౌన్ల చేపలు ఈ సంవత్సరంలో ఉత్పత్తి చేయబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

సహకారోద్యమం, గిడ్డంగులు, మార్కెట్లు

గ్రామీణ పరపతి సంఘాల విస్తరణ.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో అమలులో ఉన్న పథకం పద్ధతిమీదనే ఈ పథకంకూడ రూపొందించబడింది. తెలంగాణాప్రాంతంలో ఉన్న గ్రామీణ పరపతి సంఘాలను పునర్వ్యవస్థీకరించటం, పటిష్ఠం చేయటం, విస్తరింపచేయటమే ఈ పథకంయొక్క ఉద్దేశం. సహకారశాఖ సిబ్బందిని పటిష్ఠం చేయటంద్వారాను, సెంట్రల్ బ్యాంకులు. పెద్దతరహా సంఘాలు అదనంగా నియమించే పర్యవేక్షక, నిర్వాహక సిబ్బందికి అయ్యే ఖర్చు క్రింద సహాయం చేయటం ద్వారాను ఈ పథకం రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాల కాలంలో అమలుజరుపపడింది. 1959-60 సంవత్సరంలో ఇంతకుముందు నియమించ బడిన సిబ్బందిని కొనసాగించటానికి, తెలంగాణా ప్రాంతంలో క్రొత్తగా 650 చిన్న తరహా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ప్రస్తుతమున్న 500చిన్న తరహా సంఘాలను పటిష్ఠం చేయటానికి, నిర్వాహక సిబ్బంది ఖర్చు క్రింద ధన సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. రు. 300 లక్షల వరకు స్వల్పకాలిక ఋణాల పరిమితిని, రు. 30 లక్షల వరకు మధ్యకాలిక ఋణాల పరిమితిని పెంచటానికి కూడ ప్రతిపాదింప బడింది. అపెక్సు బ్యాంకులు, కేంద్ర సహకార బ్యాంకులు అప్పు తీసికొనే స్తోమతను ఎక్కువ చేసుకోవటానికి, తద్వారా అవి అప్పులిచ్చే సౌకర్యాన్ని అధికం చేసుకోవటానికి వీలు కలిగించే నిమిత్తం వాటి వాటా మూలధనాల క్రింద ఇంకా ఎక్కువగా ప్రభుత్వం డబ్బును ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇపుడున్న జిల్లాకార్యాలయాలన్నీ రెండు డిప్యూటీ రిజిష్ట్రార్ల సర్కిళ్లుగా పునర్వ్యవస్థీకరించబడతాయి. డిప్యూటీ రిజిష్ట్రార్లకు సహాయపడే నిమిత్తం సహకార సబ్ రిజిష్ట్రార్లు, సీనియరు, జూనియరు ఇనస్పెక్టర్లతో కూడిన అదనపు సిబ్బంది నియమించ బడుతుంది. కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి ఆడిటు శాఖను విడతీసే పథకం కూడా యీ సంవత్సరంలోనే అమలు జరుప బడుతుంది.

ఈ కార్యక్రమం క్రింద ఈ జిల్లాలో కొత్తగా 60 చిన్న తరహా సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ప్రస్తుతమున్న 57 చిన్న తరహా సంఘాలు పటిష్ఠం చేయబడతాయి. పాత సంఘాల్లో 23,800 మంది సభ్యులు, క్రొత్త

సంఘాల్లో 1,800 మంది సభ్యులు చేర్చుకోబడతారు. రు. 28 లక్షల వరకు స్వల్పకాలిక ఋణాలు, రు. 8 లక్షల వరకు మధ్యకాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి.

పై కార్యక్రమం అమలు జరపటం కోసం ఈ జిల్లాకు రు. 1,23,467 లు కేటాయించ బడినాయి. ఆ డబ్బు క్రిందివిధంగా వినియోగించ బడుతుంది.

		రూపాయలు.
1)	చిన్నతరహా సంఘాలకు సహాయం	
	(ఏ) 1958–59 లో ప్రారంభించ బడిన సంఘాలకు.	1,800
	(బి) 1959–60 లో ఏర్పాటు చేయబడ బోయే క్రొత్త సంఘాలకు...	7,000
2)	పెద్ద తరహా సంఘాలకు సహాయం.	11,000
3)	సెంట్రలు బ్యాంకులకు సహాయం.	
	(ఎ) సెక్రటరీగా నియమించ బడిన కో-ఆపరేటివ్ సబ్- రిజిస్ట్రారు జీతభత్యాలకు..	3,300
	(బి) ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుగా పనిచేయుటకు నియమించ బడిన సీనియరు ఇనస్పెక్టరు జీత భత్యాలకు.	1,500
	(సి) గత సంవత్సరాల్లో నియమించ బడిన సూపరు వైజరుల జీత భత్యాలకు....	4,000
	(డి) ఈ సంవత్సరంలో నియమించ బడే సూపర్ వైజరుల జీతభత్యాలకు	4,000
	(ఇ) అకౌంటెంటు, లోయరు డివిజను గుమస్తా, మొదలైన సిబ్బంది జీత భత్యాలకు	2,800

4) అదనపు సిబ్బంది జీత భత్యాలకు.

(ఎ) 1957-58 లో అదనంగా నియమించ బడిన సేల్ ఆఫీసర్లకు	2,167
(బి) 1957-58 లో అదనంగా నియమించ బడిన ఆడిట్ సిబ్బందికి	1,800
(సి) సహకార సబ్ రిజిష్ట్రారు, ప్లైపిస్టు, జవానుకు	5,200
(డి) 1958-59 లో అదనంగా నియమించ బడిన ఆడిటు సిబ్బందికి	1,800
(ఇ) రెండు కో-ఆపరేటివ్ సర్కిళ్లుగా జిల్లాలను విభాగించడానికి	24,550
(ఎఫ్) అదనపు తాలూకా ఇనస్పెక్టర్లకు	10,700
(జి) సర్కిలుకు ముగ్గురు సహకార సబ్ రిజిష్ట్రార్లు, ఇద్దరు సీనియర్ ఇనస్పెక్టర్లు, ఇద్దరు జూనియరు ఇన్సస్పెక్టర్ల చొప్పున అన్ని సర్కిళ్ళకు అదనపు సిబ్బందికి	36,450
(హెచ్) 1959-60 లో క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడ బోయే ప్రతిసర్కిలుకు సహకార సబ్ రిజిష్ట్రార్లు, ప్లైపిస్టు మొదలగు వారికి	5,300
మొత్తం	1,23,467

భూమి తనఖా బ్యాంకుల అభివృద్ధి

ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణా ప్రాంతంలో క్రొత్తగా ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులను ఏర్పాటు చేయటంకోసం దీర్ఘ కాలిక ఋణాలు అధికంగా

ఇవ్వటానికి తలపెట్టబడింది. 1957-58 లోను 1958-59 లోను ఈ పథకం అమలు జరుపబడింది. క్రొత్తగా 14 ప్రాథమిక భూమి తనఖా బ్యాంకులు ఏర్పాటు చేయటం, పర్యవేక్షించటం, తనిఖీచేయటం నిమిత్తం సహకార సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, సూపరు వైజరులతో కూడిన అదనపు సిబ్బంది కూడ నియమించ బడింది.

ఈ సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలో రు. 1.45 లక్షల వరకు దీర్ఘ కాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. రెండు భూమి తనఖా బ్యాంకులు ఏర్పాటుచేయబడ తాయి. ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.172 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించ బడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించ బడుతుంది.

	రూపాయలు (లక్షలలో)
1) నిర్వాహక సిబ్బంది క్రింద ఖర్చు,	
(ఎ) ముందు సంవత్సరాల్లో ఏర్పాటుచేయ బడిన పాత బ్యాంకులకు	0.050
(బి) ఈ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయ బడబోయే క్రొత్త బ్యాంకులకు ...	0.060
2) చిల్లర ఖర్చుల క్రింద బ్యాంకులకు సబ్సిడీ.	0.019
3) భూమి తనఖా బ్యాంకుల పని కోసరం నియమించ బడే సహకార సబ్ రిజిస్ట్రార్లు, జవానుల క్రింద ఖర్చు.	
(ఎ) ముందు సంవత్సరాల్లో నియమించ బడిన పాత సిబ్బంది క్రింద	—
(బి) 1959-60 లో నియమించ బడే క్రొత్త సిబ్బంది క్రింద	0.043
మొత్తం	0.172

సహకార మార్కెటింగు అభివృద్ధి

వ్యవసాయదార్లకు స్టోరేజి, గిడ్డంగి, ప్రాసెసింగు. మార్కెటింగు సౌక
ము కలిగించటం ద్వారా సహకార మార్కెటింగును అభివృద్ధిచేయడం ఈ
.... క్రింద ఉద్దేశించబడింది. రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాలకాలంలోను ఇది అమలు జరుపబడింది. 39 మార్కెటింగు సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. అంతేకాక గిడ్డంగులు మొదలయిన వాటిని నిర్మించ దానికి ఆర్థికసహాయం కూడ చేయబడింది.

ఈ సంవత్సరంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో మరో 10 సహకార మార్కెటింగు సంఘాలను ఏర్పాటుచేయడానికి. మార్కెటింగు సంఘాలవాటా మూలధనం క్రింద రు. 7 లక్షలను ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతేకాక గిడ్డంగుల నిర్మాణానికి ఆర్థికసహాయం కూడ చేయబడుతుంది. సహకార మార్కెటింగు విషయాలకు సంబంధించి సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లకు శిక్షణ కూడ ఇవ్వబడుతుంది. ఈ సంవత్సరంలో క్రింది కార్యక్రమాలు ఈ జిల్లాలో అమలు జరుపబడతాయి.

1. క్రొత్తగా ఒక మార్కెటింగు సంఘం ఏర్పాటు చేయడం.
2. ఫలసాయంపై రు. 10.00 లక్షలవరకు ఋణాలు ఇవ్వడం.
3. క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడే మార్కెటింగు సంఘాలద్వారా ఒక గిడ్డంగి నిర్మాణం.
4. క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడే పెద్దతరహా సంఘాలద్వారా మూడు గిడ్డంగుల నిర్మాణం.

పై కార్యక్రమాన్ని అమలుపరచటం కోసం ఈ జిల్లాకు రు. 2.091 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది క్రింది విధంగా వినియోగించ బడు తుంది.

(రూ. లక్షలలో)

1. మార్కెటింగు సంఘాలకు వాటా మూలధనంక్రింద. 0.600

2.	ఇదివరలో ఏర్పాటు చేయబడిన మార్కెటింగు సంఘాల నిర్వాహక సిబ్బందిక్రింద సబ్సిడీ.	0.025
3.	ఈ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడే మార్కెటింగు సంఘాల నిర్వాహక సిబ్బంది క్రింద సబ్సిడీ.	0.016
4.	పెద్దతరహా సంఘాలకు గిడ్డంగులు.	
	(ఏ) ఇదివరలో ప్రారంభించబడిన గిడ్డంగుల నిర్మాణం పూర్తిచేయడానికి.	0.450
	(బి) 1959-60లో నిర్మించే గిడ్డంగులకు.	0.600
5.	మార్కెటింగు సంఘాలకు గిడ్డంగులు.	
	(ఏ) ఇదివరలో ప్రారంభించబడిన గిడ్డంగుల నిర్మాణం పూర్తిచేయటానికి...	0.250
	(బి) ఈ సంవత్సరంలో నిర్మించే గిడ్డంగులకు.	0.150
	మొత్తం.	2.091

పరిశోధన, పరిశీలన, గణాంక వివరాలు.

ఈ పథకంక్రింద సహకార శాఖలో ఒక ప్రత్యేక విభాగం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. సహకారశాఖద్వారా అమలు జరుపబడే వివిధ పథకాల మూలంగా ప్రజలకు కలిగిన ప్రయోజనాన్ని, ఆ పథకాలను అమలుజరపడంలో తెలియవచ్చిన అనుభవాన్ని పరిశీలించడానికి, సూత్ర విధానాలను రూపొందించడానికి, సహకార వ్యవస్థలో లోటుపాట్లు ఏవన్నా ఉంటే వాటిని సరిదిద్దుకొనేటందుకు మార్గాలను సూచించడానికి ఈ విభాగం కృషి చేస్తుంది. 1957-58 లో 20 మంది సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లను జిల్లాలలో నియమించడంద్వారాను, గణాంక వివరాల సేకరణ. సంకలనం చేయటంకోసం ప్రధాన కార్యాలయంలో ఒక విభాగం ఏర్పాటుచేయడంద్వారాను ఈ పథకం అమలుజరుప బడింది. 1958-59 లో ఇది కొనసాగించబడింది.

1959–60 సంవత్సరంలో డిప్యూటి రిజిస్ట్రారు గ్రేడులో ఒక స్టాటిష్టి యను, ఇద్దరు సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఇద్దరు జూనియరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఇద్దరు జవానులతోకూడిన సిబ్బందిని జిల్లాల్లోఉన్న సిబ్బందికి సూచన లివ్వటానికి నియంత్రిణ చేయడానికిగాను రిజిస్ట్రారు కార్యాలయంలో నియమించేటందుకు, క్రొత్త సర్కిళ్ళకు 12 మంది సీనియరు ఇనస్పెక్టర్లను, ప్రతి సర్కిలు ఆఫీసుకు ఒక్కొక్కరు చొప్పున 46 మంది లోయరు డివిజను గుమస్తాలను నియమించే టందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. క్రొత్త విధానాలను రూపొందించి వాటిని అమలు పరచడానికి పద్ధతులను రూపొందించడానికిగాను సహకార శాఖలో పరిశోధన, పరిశీలన, ప్రచార విభాగం ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. మొట్ట మొదటగా ముగ్గురు సహకార సబ్-రిజిస్ట్రార్లు, ముగ్గురు జవానులతోకూడిన సిబ్బంది ఈ విభాగంలో నియమించబడుతుంది. పై కార్యక్రమాన్ని అమలు పరచటంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.70 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.34 లక్ష మొత్తం ప్రధాన కార్యాలయంలో నియమించబడే సిబ్బంది ఖర్చుక్రింద, ప్రచారం మొదలయినవాటి కయ్యే ఖర్చు క్రింద ప్రత్యేకించబడింది. మిగిలిన రు. 1.36 లక్షలలో రు. 6,044 లు ఈ జిల్లాలో నియమించబడే సిబ్బంది ఖర్చుక్రింద కేటాయించబడినాయి.

సహకార సంఘాల సభ్యులకు, పంచాయతీదార్లకు శిక్షణ

అఖిలభారత సహకార యూనియన్‌ద్వారా భారత ప్రభుత్వంవారిచే ప్రతిపాదింపబడిన పథకం నమూనాలో ఈ పథకం రూపొందించబడింది. ఈ పథకంక్రింద సహకార సిద్ధాంతంయొక్క మూల సూత్రాలనుగురించి, ఆచర ణను గురించి, లెక్కల్లను తయారుచేయటం గురించి, సహకార సంస్థల నిర్వహణగురించి గ్రామీణ పరపతి సంఘాల సభ్యులకు రెండు, మూడు రోజులపాటు, పంచాయతీ దారులకు ఒక వారం రోజులపాటు, సహకార సంఘా లలో జీతంతో పనిచేసేవారికి 5 లేక 6 వారాలపాటు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ఈ జిల్లాలో 1,000 మంది సభ్యులకు, 300 మంది పంచాయతీదారులకు, 40 మంది కార్యాలయోద్యోగులకు శిక్షణ ఇవ్వటంకోసం 1959-60 లో రు. 7,246 లు కేటాయించబడినాయి.

సహకార వ్యవసాయం

సహకార వ్యవసాయ సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటంద్వారాను, వాటా మూలధనంక్రింద, ఎద్దులు కొనుక్కోవటానికి, భూమిని సాగులోనికి తెచ్చి అభివృద్ధిచేయటానికి, వ్యవసాయ పరికరాలు మొదలయినవాటిని కొనుక్కోవటానికిగాను ఋణాల రూపంలోను, గ్రాంట్ల రూపంలోను, ధనసహాయం చేయటంద్వారాను భూముల్లేని వ్యవసాయ కూలీలకు భూములలో పునరావాసం కల్పించటానికి ఈ పథకంక్రింద ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 2.22 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.34 లక్షలు ఆంధ్ర ప్రణాళికక్రింద, రు. 0.88 లక్ష తెలంగాణా ప్రణాళికక్రింద కేటాయించబడ్డాయి. సహకార వ్యవసాయానికి సంబంధించిన పనిని నిర్వహించటానికై ప్రధాన కార్యాలయంలో నియమించబడిన సిబ్బంది జీతభత్యాలక్రింద పై మొత్తంలో రు. 0.28 లక్ష ప్రత్యేకించబడింది. మిగత మొత్తంలో రు. 9,500 లు ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడినాయి. ఇందులో రు. 3000/-లు యింతకుముందు ఏర్పాటు చేయబడిన సంఘాల సిబ్బందిక్రింద అయ్యే ఖర్చుకు. రు. 6,500 లు జిల్లాలో ఈ సంవత్సరంలో ఏర్పాటు చేయబడబోయే సంఘాలకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి వినియోగించబడుతాయి. ఈ జిల్లాలో ఒక క్రొత్తసంఘం ఈ సంవత్సరంలో 50 మంది సభ్యులతో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. 25 ఎకరాల భూమి సాగుచేయ బడుతుంది.

రాజ్య గిడ్డంగి సంస్థ

దేశంలో గిడ్డంగుల నిర్మాణావశ్యకతను గురించి పెక్కు కమిటీలు, కమిషన్లు అనేకసార్లు నొక్కి చెప్పాయి. అవి పరపతి సంఘాలకు, పరపతేతర సంఘాలకు మధ్య చక్కని సారథ్యం వహిస్తాయి. ఈ విషయం దృష్ట్యా భారత ప్రభుత్వంవారు వేరుహౌసింగు కార్పొరేషను (గిడ్డంగి సంస్థ) ను ఏర్పాటు చేశారు. దీని కనుగుణంగా తమతమ రాజ్యాలలో రాజ్య గిడ్డంగి కార్పొరేషన్లు ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా రాజ్య ప్రభుత్వాలు కోరబడినాయి. ఈ కార్పొరేషన్లు వేరు హౌసింగు బోర్డు అజమాయిషీక్రింద పనిచేస్తాయి. ఈ గిడ్డంగులు ఇచ్చే

రసీదులు నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్లుగా పరిగణించబడతాయి. ఈ గిడ్డంగులలో వ్యవసాయోత్పత్తులను విలువచేసుకొనే వారికి అవి ఇచ్చే రసీదులు ధతావతుగా ఉంచుకొని బ్యాంకులు అప్పులను ఇస్తాయి. 1958-59 లో రాజ్య గిడ్డంగి సంస్థ ఒకటి ఈ రాజ్యంలో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ సంస్థ వాటా మూలధనంక్రింద ప్రభుత్వంవారు రు. 2.50 లక్షల మొత్తం ఇచ్చారు. ఈ సంస్థకు వాటా మూలధనంక్రింద మరికొంత డబ్బు ఇచ్చేటందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతికలో రు. 5 లక్షలు, తెలంగాణా ప్రాంతికలో రు. 5 లక్షలు కేటాయించబడినాయి. ఈ పథకంక్రింద ఈ జిల్లాలోని రైతులకుకూడ లాభం చేకూరుతుంది.

జాతీయ విస్తరణ సేవా కేంద్రాలు, సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రాలు

1959 మార్చి అంతంనాటికి ఈ జిల్లాలో 3 మొదటిదశ బ్లాకులు, 3 సామాజికాభివృద్ధి బ్లాకులు ఉన్నాయి. వీటి వైశాల్యం 2059·46 చదరపు మైళ్లు, ఈ కేంద్రాలలోని గ్రామాల సంఖ్య 417; ఇందు నివశించే జనాభా 3,59,100 భారత ప్రభుత్వంవారి నిర్ణయానుసారంగా 1959 ఏప్రిలు నెలనుండి ఏర్పాటు చేయబడబోయే ప్రతి బ్లాకులోకూడ ప్రీ-ఎక్స్టెన్షన్ కార్యక్రమంక్రింద ఒక సంవత్సరంపాటు వ్యవసాయ విషయాలను గురించి తీవ్ర కృషి జరగాలి.

వైరా సామాజికాభివృద్ధి కేంద్రం 1-4-1959 నుండి రెండవదశ బ్లాకు అయింది. 1959-60లో యీ రాజ్యానికి 36 ప్రీ - ఎక్స్టెన్షన్ బ్లాకులు కేటాయించబడినాయి. ఇందులో 18 బ్లాకులు 1-4-1959 నాడు, మిగతవి 2-10-1959 తేదీనాడు ప్రారంభించబడినాయి. ఇందులో పాల్వంచ, మధిర బ్లాకులు యీ జిల్లాలో ఉన్నాయి. ఇవి వరుసగా 1-4-1959, 2-10-1959 తేదీలనాడు ప్రారంభించ బడినాయి.

ఈ కారణంగా 1-4-1959 నాటికి ఈ జిల్లాలో 6 మొదటిదశ బ్లాకులు, రెండు సామాజికాభివృద్ధి బ్లాకులు, రెండు ప్రీ-ఎక్స్టెన్షన్ బ్లాకులు ఉన్నాయి.

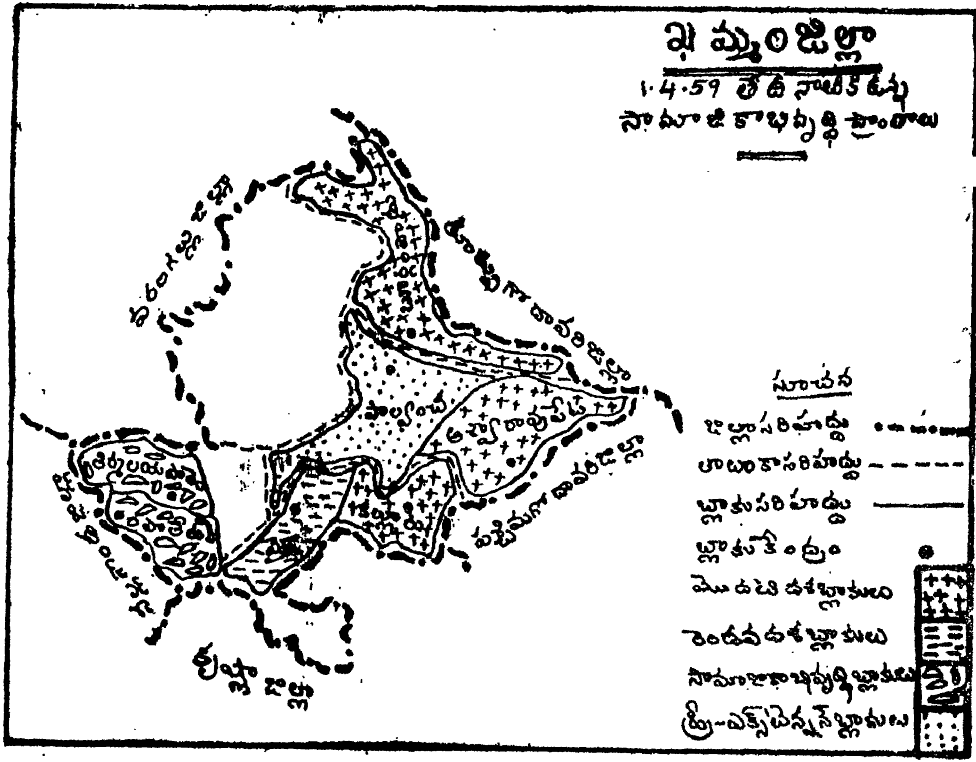
ఈ జిల్లాలో సామాజికాభివృద్ధి కార్యక్రమాన్ని అమలు జరపటం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 6,44,600 లు ఋణాల పద్దు క్రింద, రు. 7,04,300 లు గ్రాంట్ల పద్దు క్రింద—మొత్తం రు. 13,48,900 లు కేటాయించ బడినాయి.

1–4–1959 వ తేది నాటికి ఈ జిల్లాలో ఉన్న సామాజికాభివృద్ధి బ్లాకులను చూపే పటం ప్రక్క పుటలో ఇవ్వబడింది.

పంచాయతీలను పటిష్ఠం చేయటం

సిబ్బందికి సంబంధించిన పథకం

పంచాయతీలను పటిష్ఠంచేసే ఉద్దేశంతో జిల్లా స్థాయిలో జిల్లా పంచాయతీ ఆఫీసరును, రెవిన్యూడివిజను స్థాయిలో డివిజనలు పంచాయతీ ఆఫీసరును, తాలూకా స్థాయిలో (బ్లాకు ప్రాంతాలను మినహాయించి) డిప్యూటీ పంచాయతీ ఆఫీసరును, బ్లాకు స్థాయిలో ఎక్స్టెన్షన్ ఆఫీసర్లను నియమించటం ద్వారా 1958–59 సంవత్సరంలో పంచాయతీలనిర్వహణకు సంబంధించిన పరిపాలనా యంత్రాంగం పునర్వ్యవస్థీకరించబడింది. 1959–60 ప్రణాళికలో ఈ పథకం క్రింద రు. 8.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.120 లక్ష మొత్తం ఇనస్పెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేషను కార్యాలయంలో నియమించ బడిన సిబ్బందిని కొనసాగించేటందుకు, రు. 0.191 లక్ష మొత్తం పశ్చిమ, తూర్పు ఇనస్పెక్టింగ్ ఆఫీసర్ల కార్యాలయాల్లో నియమించబడిన అదనపు సిబ్బం దిని కొనసాగించేటందుకు గాను ప్రత్యేకించబడింది. అధిక వ్యయం అయ్యే జిల్లాలకు పంపకంచేసే నిమిత్తం రు. 0.524 లక్షమొత్తం ఇనస్పెక్టరు జనరలు ఆఫ్ లోకల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఆధీనంలో ఉంచబడింది. మిగిలిన రు. 7.165 లక్షల మొత్తంలో రు. 0.3015 లక్ష 1958-59లో ఈ జిల్లాలో నియమించబడిన అదనపు సిబ్బంది కొనసాగింపు నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

ఖమ్మం జిల్లా
1.4.59 తేదీ నాటికి ఉన్న
సామాజికాభివృద్ధి ప్రాంతాలు
సూచన
జిల్లా సరిహద్దు
తాలూకా సరిహద్దు
బ్లాకు సరిహద్దు
బ్లాకు కేంద్రం
మొదటి దశ బ్లాకులు
రెండవ దశ బ్లాకులు
సామాజికాభివృద్ధి బ్లాకులు
ప్రీ-ఎక్స్‌టెన్షన్ బ్లాకులు
వరంగల్లు జిల్లా
తూర్పు గోదావరి జిల్లా
పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా
కృష్ణా జిల్లా
పాల్వంచ
అశ్వారావుపేట

శిక్షణకు సంబంధించిన పథకం

ఈ పథకం క్రింద సామర్లకోట, రాజేంద్రనగరులలోని ఎక్స్టెన్షన్ శిక్షణ కేంద్రాలలో పంచాయితీలకు గాను నియమించబడిన డిప్యూటీ పంచాయతీ ఆఫీసర్లకు, డివిజనల్ పంచాయతీ ఆఫీసర్లకు పరిపాలనా నిర్వహణ విషయంలో శిక్షణ ఇచ్చేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ శిక్షణ రెండు మాసాలపాటు ఇవ్వబడుతుంది. తడవకు 40 మంది ఆఫీసర్లకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. మొత్తం 390 మంది పై వర్గాలకు చెందినట్టి ఆఫీసర్లకు శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో 1959–60 సంవత్సరానికి రు. 2.90 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలోని ఆఫీసర్లకు కూడా ఈ పథకం క్రింద శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది.

బహుళార్థ సాధక ప్రాజెక్టు

నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు

నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టుకోసం రెండవ ప్రణాళికలో కేటాయించబడిన రు. 3,230 లక్షల మొత్తంలోను రు. 1099.61 లక్షల మొత్తం ఆనకట్ట, కుడి, ఎడమ కాలువలకు సంబంధించిన పనులకుగాను ప్రణాళిక మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ఖర్చుచేయబడింది. ఈ ప్రాజెక్టు పని కొనసాగింపుకోసం 1958-59లో రు. 700 లక్షల (యిది యిప్పుడు రు. 850 లక్షలకు పెంచబడింది) మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తం అంతా ఖర్చుపెట్టబడుతుందని ఆశించబడింది. 1959-60లో యీ ప్రాజెక్టుపని ముందుకు సాగనీయడానికి గాను ప్రణాళికలో రు. 700 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

విద్యుచ్ఛక్తి

తెలంగాణా హైడ్రోథర్మల్ పథకం.

(1) రామగుండం థర్మల్ పథకంక్రింద పనులు, (2) నిజాంసాగరు జల విద్యుచ్ఛక్తి పథకముక్రింద పనులు (3) సిటీ సర్కిల్ పునర్వ్యవస్థీకరణ–

ఇవన్నీ ఈ సమగ్రి పథకం క్రింధకు తేబడినాయి. తెలంగాణాకు సమగ్రమైన గ్రిడ్ నొక దానిని ఏర్పాటు చేయటం కోసం అవసరమైన అదనపు ట్రాన్స్మిషను లైన్లను వేయటం, సబ్ స్టేషనులను నిర్మించటం కూడ ఈ పథకంక్రింద జరుగుతుంది. ఈ ప్రాంతంలో ఉన్న అన్ని జల విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రాలను కలిపి విద్యుచ్ఛక్తి వనరులను అభివృద్ధి చేయటమే ఈ పథకం యొక్క ఉద్దేశ్యం. హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంటనగరాల్లో రోజు రోజుకు ఎక్కువవుతున్న చ్ఛక్తి అవసరాలను తీర్చటం కోసం విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా ఏర్పాట్లను అభివృద్ధి చేయటం కూడ ఈ పథకం క్రింద ఉద్దేశించ బడింది. ప్రణాళికలో 1959-60 సంవత్సరానికి ఈ పథకం క్రింద రు. 100.59 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. అది క్రింది పనులకుగాను వినియోగించ బడుతుంది:—

1. ఎఱ్ఱగడ్డ—విజయవాడ 132 కె.వి. లైను,
2. కరీం నగరు—సిద్దిపేట. 66 కె. వి. లైను (రెండవసర్క్యూటు)
3. దాదాపు 200 మైళ్ల 33 కె.వి. గ్రిడ్ సబ్ ట్రాన్స్మిషను లైన్లు,
4. దాదాపు 500 మైళ్ల 11 కె.వి. ట్రాన్స్మిషను లైన్లు
5. హుస్సేనుసాగరు విద్యుచ్ఛక్తి కేంద్రంలో అదనపు బాయిలరును ఏర్పాటు చేయటం కోసం సివిల్ పనులను ప్రారంభించడానికి.
6) నగర విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకు అభివృద్ధి పనులు.

కేటాయించ బడిన రు. 100.59 లక్షలలో ఈ జిల్లా వాటా రు. 7.30 లక్షలు.

గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా

1959-60 లో రు. 75.54 లక్షల వ్యయంతో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 100 పట్టణాలకు, గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయుటకు ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందులో రు. 7.55 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించ బడింది. ఈ మొత్తంతో 10 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది.

గ్రామీణ పరిశ్రమలు, చిన్నతరహా పరిశ్రమలు

చిన్నతరహా పరిశ్రమలు

వరంగల్లులో ఒకటి, ఖమ్మంలో ఒకటి కమ్మరానికి సంబంధించిన రెండు నమూనా కేంద్రాల ఏర్పాటు

గ్రామాల్లో పనిచేసే కమ్మరిపనివారికి మేలురకం విధానాలను అవలంబించటంగురించి శిక్షణ యివ్వటానికేగాక వ్యాపార సరళిలో వ్యావసాయిక పరికరాలను ఉత్పత్తిచేయటానికిగాను 1958-59 సంవత్సరంలో వరంగల్లులో ఒకటి, ఖమ్మంమెట్టులో ఒకటి—మొత్తం రెండు నమూనా కమ్మరిపని కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. భవనాల నిర్మాణం, యంత్రాల కొనగోలు గత సంవత్సరమే పూర్తికావించబడింది.

ఈ కేంద్రాలను నిర్వహించటానికి, 16 మంది పనివారికి శిక్షణ యివ్వటానికిగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 60 000 ల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ కేంద్రాలమూలంగా రు. 40.000 ల ఆదాయం ఉంటుందని ఆశించబడింది.

పరిశ్రమలకు హైదరాబాదు ప్రభుత్వ సహాయ చట్టంక్రింద ఋణాలు

చిన్నతరహా పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేసేటందుకుగాను ప్రయివేటు రంగంలోని పారిశ్రామికులకు ప్రభుత్వ సహాయ చట్టం (స్టేటు ఎయిడు టు ఇండస్ట్రీస్ చట్టం) క్రింద ఋణాలు ఇవ్వటంకోసం రెండవ ప్రణాళికలో రు. 37.40 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. మొదటి మూడు సంవత్సరాల్లోను రు. 20.78 లక్షలమొత్తం ఋణాలుగా పంపకం చేయబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు 7.00 లక్షలు ఈ పథకంక్రింద ఋణాలుగా ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఈ పథకంవల్ల యీ జిల్లాలోని పారిశ్రామికులకు కూడ లాభం చేకూరుతుంది.

పరిశ్రమల శాఖ డైరెక్టరు కార్యాలయాన్ని పటిష్ఠం చేయటం (జిల్లాల సిబ్బందికి మాత్రం చేయబడిన కేటాయింపు)

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో పేర్కొనబడిన వివిధ పథకాలను జిల్లా స్థాయిలో సక్రియంగాను, సమర్థవంతంగాను అమలు జరిపేటందుకుగాను పరిశ్రమల శాఖను పటిష్ఠం చేసే ఉద్దేశంతో తెలంగాణా ప్రాంతం కోసం రెండవ ప్రణాళికలో రు. 6·10 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. 1957-58,1958-59 సంవత్సరాలలో కొంత అదనపు సిబ్బంది జిల్లాలలో నియమించ బడింది. ఈ సిబ్బందిని కొనసాగించేటందుకు మరికొంత అదనపు సిబ్బందిని నియమించేటందుకు గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 2.25 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో కొంత డబ్బు యీ జిల్లాలో వినియోగించ బడుతుంది.

పరిశ్రమల శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టర్లకు జీపుల సరఫరా

వివిధ పథకాలను సమర్థవంతముగా అమలు జరిపేటందుకు వీలు కల్పించే నిమిత్తం తెలంగాణా ప్రాంతంలోని తొమ్మిది జిల్లాలలోను పనిచేస్తున్న పరిశ్రమల శాఖ అసిస్టెంటు డైరక్టర్లు తొమ్మిది మందికి 1958-59 లో జీపులు సరఫరా చేయబడినాయి. ఈ జీపుల నిర్వహణ కోసం యీ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0 30 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇందులో ఒక జీపు యీ జిల్లాలో ఉపయోగించ బడుతున్నది.

బ్లాకు ప్రాంతాలలో నియమించ బడిన పరిశ్రమల విస్తరణాధికార్లకు జీతాలు

బ్లాకు ప్రాంతాలలో నియమించ బడిన పరిశ్రమల విస్తరణాధికార్ల జీతాల క్రింద 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 3.06 లక్షల మొత్తం కేటాయించ బడింది.

చేనేత పరిశ్రమ

చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలకు వాటా మూలధనం, నిర్వహణ మూలధనంకింద ఋణాలు

చేనేత పారిశ్రామిక సంఘాలలో వాటాలు తీసికొని, వాటిలో సభ్యులుగా చేరటానికి వీలుగా నేతపని వారికి ఈ పథకంకింద ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరపు తెలంగాణా ప్రణాళికలో ఈ పథకం క్రింద రు. 0.87 లక్ష కేటాయించబడింది ఇందులో రు. 0.11 లక్ష వాటా మూలధనంగా ఋణాలు రూపంలో పంపకానికిగాను ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో ఈ సంవత్సరంలో దాదాపు 600 క్రొత్త మగ్గాలు సహకార వ్యవస్థ క్రిందకు రాబడతాయని ఆశించబడుతున్నది.

కేంద్ర సంఘంయొక్క మార్కెటింగు వ్యవస్థ విస్తరణ

నేత బట్టలను విరివిగా విక్రయించేటందుకు హైదరాబాదు చేనేత కార్మిక కేంద్ర సహకార సంఘంవారు, ప్రాథమిక చేనేత కార్మిక సంఘాలవారు జిల్లాల్లో అమ్మకం డిపోలను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ప్రతి డిపోకు రు. 1,500 లు విలువచేసే కుర్చీలు, బల్లలు మొదలయిన సామాను సరఫరా చేయబడుతున్నది. రెండవ ప్రణాళిక మొదటి మూడు సంవత్సరాల్లో 53 డిపోలు తెరువ బడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఇంకా 12 డిపోలు తెరవడానికి, చేనేత బట్టలను గురించి తీవ్రప్రచారం జరిపించటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 1.54 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.15 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో రెండు డిపోలను తెరవటానికి ప్రత్యేకించ బడింది.

సాంకేతిక అభివృద్ధి, మేలురకం పరికరాలు

చేనేత పరిశ్రమలో సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని అభివృద్ధిచేసే ఉద్దేశంతో ఈ పథకం క్రింద చేనేత కార్మికులకు మేలు రకం పరికరాలు సరఫరా చేయబడ

తాయి. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రు. 1.91 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.24 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో 37 ప్రామాణికమైన రీడ్లు, 6 వార్పింగు యంత్రాలు, 33 స్లేలు. సరఫరా చేయబడతాయి.

ముదరా

చేనేతగుడ్డ అమ్మకాన్ని ప్రోత్సహించడంద్వారా దాని ఉత్పత్తిని అధికం చేసే ఉద్దేశంతో చేనేతగుడ్డ అమ్మకంపై ముదరా ఇవ్వబడుతున్నది. సాధారణంగా రూపాయకు ఆరు నయాపైసల చొప్పున ముదరా ఇవ్వబడుతుంది. అయితే సంఘాల్లో సరకు నిలవఉండి పోయినపుడు మాత్రం దాన్ని అమ్మివేయటం కోసం అప్పుడప్పుడు అదనపు ముదరాకూడ ఇవ్వటానికి అనుమతించబడుతున్నది. ఈ పథకంక్రింద ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 35.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.75 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో ముదరా ఇవ్వటంకోసం ప్రత్యేకించబడింది.

రోడ్లు

బకాయిపనులు

తెలంగాణాలో ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో పూర్తి చేయబడకుండా మిగిలిన బకాయ రోడ్డు పనులను కొనసాగించే నిమిత్తం ప్రణాళికలో రు. 3.09 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.001 లక్ష మొత్తం క్రింది పనుల నిమిత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	1959_60లో చేయబడిన కేటాయింపు. (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	కొత్తగూడెం టౌనుగుండా పోయే రోడ్డుకు పేవ్మెంటు కాంక్రీటు చేయటం.	0.001

కొ్రత్తరోడ్డు పనులు

తెలంగాణా పా్రంతంలో కొ్రత్తరోడ్డు పనుల నిర్వహణ నిమిత్తం 1959—60లో ఈ పథకంకి్రంద రు. 37.69 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది ఇందులో రు. 7.00 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు కి్రంది పనుల నిమిత్తం ప్రత్యే కించ బడింది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	1959—60లో చేయబడిన కేటాయింపు. (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	ఖమ్మంనుండి ఎల్లందుకు రోడ్డు నిర్మించటం	3.00
2	మహబూబాబాదునుండి ఎల్లందుకు రోడ్డు నిర్మించటం.	3.00
3.	కొండయగూడెం మీదుగ బూర్గంపాడు నుండి నగరంకు రోడ్డు నిర్మించటం.	1.00

దుమ్ము రేగని రోడ్ల నిర్మాణం

తెలంగాణా పా్రంతంలో దుమ్ము రేగని రోడ్డు పనుల నిర్వహణ నిమిత్తం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 20.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.50 లక్ష మొత్తం కి్రంది పనుల నిమిత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యే కించ బడింది.

వరుస సంఖ్య	పని వివరణ	1959-60 లో కేటాయింపు (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	సూర్యాపేట-ఖమ్మం రోడ్డు.	0.50

పర్యటనత్వాభివృద్ధి

తెలంగాణాలో పర్యటనత్వాభివృద్ధికోసం 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 2 04 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0 .52 లక్ష యీ జిల్లాలో క్రింద పనుల నిమిత్తం ప్రత్యేకించబడింది.

వరుస సంఖ్య	పని వివరం	1959-60లో కేటాయించబడిన మొత్తం (రూపాయలు లక్షలలో)
1.	భద్రాచలంలో ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చే వర్గంవారి కొకటి, తక్కువ ఆదాయం వచ్చే వర్గంవారి కొకటి విశ్రాంతి గృహాలు నిర్మించటం.	0.52

విద్య

ప్రాథమిక విద్య

ఈ జిల్లాలో ప్రాథమిక విద్య పద్దు క్రింద రు. 6.59 లక్షల మొత్తం క్రింది పథకముల నిమిత్తం ఖర్చు పెట్టబడుతుంది.

వరుస సంఖ్య	పథకం పేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (లక్షల రూపాయల్లో)
1.	ఈ క్రింద తెలపబడిన సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలల కొరకు, నియమించబడిన అదనపు ఉపాధ్యాయుల కొరకు.	
	(ఏ) 1956-57 లో 28 పాఠశాలలు.	0.30
	(బి) 1957-58 లో 25 పాఠశాలలు.	0.35
	(సి) 1958-59 లో 34 పాఠశాలలు.	0.25

2.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వ ప్రాథమిక పాఠశాలలుగా మార్చబడిన వాలంటరీ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు.			
	(ఏ) 1957_58 లో	28	పాఠశాలలు.	0.14
	(బి) 1958–59 లో	4	పాఠశాలలు.	0.01
3.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలుగా మార్చబడిన ప్రాథమిక పాఠశాలలు.			
	(ఏ) 1956_57 లో	8	పాఠశాలలు.	0.02
	(బి) 1957_58 లో	8	పాఠశాలలు.	0.03
	(సి) 1958_59 లో	8	పాఠశాలలు.	0.02
4.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు మొదలగు కొయ్య సామాన్లు, పరికరాలు			0.02
5.	1958_59 లో ప్రారంభించబడిన ప్రభుత్వ బేసిక్ శిక్షణ పాఠశాలలు, (ఒకటి)			0.33
6.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించ బడిన ప్రభుత్వ మాధ్యమిక పాఠశాలలు, నియమించ బడిన అదనపు ఉపాధ్యాయుల కొరకు.			
	(ఏ) 1956_57 లో	8	పెక్షనులు	0.07
	(బి) 1957_58 లో	18	పెక్షనులు	0.10
	(సి) 1958_59 లో	1	పాఠశాల.	0.30

7.	ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయుల జీతాల పెంపుదలకు.	0.84
8.	1957—58 లో డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో నియమించ బడిన అదనపు సిబ్బందికి (7 గురు గుమాస్తాలు). ఒక డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టరుకు	0.05
9.	నియమించబడిన డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లు.	
	(ఏ) 1957—58లో నియమించబడిన ఒక డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లుకు.	0.04
	(బి) 1958—59లో నియమించబడిన ముగ్గురు డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లుకు	0.10
10.	జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి పర్సనల్ అసిస్టెంటు (1958—59 లో నియమించ బడిన ఒకరికి).	0 01
11.	జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి జీపు నిర్వహణకు, డ్రైయివరుకు.	0.05

క్రొత్త పథకాలు

12.	విద్యార్హతలు ఉన్న నిరుద్యోగులకు జీవనోపాధి కల్పించుటకు సంబంధించిన పథకం.	1.05
13.	ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోర్సుకు పంపబడిన ఉపాధ్యాయుల స్థానంలో ఇతరులను నియమించుటకు	0.55
14.	12 ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలుగా మార్చుటకు.	0.05
15.	ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అదనంగా ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు.	0.09

16.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు మొదలగు కొయ్య సామానులకు	0.01
17.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు. జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలకు అదనపు తరగతి గదులు.	0.33
18.	ప్రైవేటుగా నిర్వహించబడుతున్న 8 లోయరు సెకండరీ పాఠశాలలను స్వాధీన పరచుకొనటానికి, అదనంగా లోయరు సెకండరీ తరగతులను ప్రారంభించటానికి.	0.27
19.	ప్రభుత్వ బేసిక్ శిక్షణ పాఠశాలలకు భవనాలు ఏర్పాటు చేయుటకు (ఒకటి).	0.70
20.	ఒక సెకండరీ గ్రేడు, ఒక ఎలిమెంటరీ గ్రేడు శిక్షణ విభాగాలను ప్రారంభించుటకు.	0.50
21.	పట్టభద్రులయిన ఉపాధ్యాయులకు బేసిక్ విధానాలలో తిరిగి శిక్షణ ఇచ్చుటకు.	0.01
22.	డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో అటెండర్లను నియమించుటకు.	0.10
	మొత్తం.	6.59

సెకండరీ విద్య

ఈ జిల్లాలో సెకండరీ విద్యాభివృద్ధికోసం రు. 1.23 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది ఈ క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

7.	ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయుల జీతాల పెంపుదలకు.	0.84
8.	1957–58 లో డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో నియమించ బడిన అదనపు సిబ్బందికి (7 గురు గుమాస్తాలు), ఒక డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టరుకు	0.05
9.	నియమించబడిన డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లు.	
	(ఏ) 1957—58లో నియమించబడిన ఒక డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లుకు.	0.04
	(బి) 1958—59లో నియమించబడిన ముగ్గురు డిప్యూటి ఇనస్పెక్టర్లుకు	0.10
10.	జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి పర్సనల్ అసిస్టెంటు (1958—59 లో నియమించ బడిన ఒకరికి).	0 01
11.	జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి జీపు నిర్వహణకు, డ్రైయివరుకు.	0.05

క్రొత్త పథకాలు

12.	విద్యార్హతలు ఉన్న నిరుద్యోగులకు జీవనోపాధి కల్పించుటకు సంబంధించిన పథకం.	1.05
13.	ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ కోర్సుకు పంపబడిన ఉపాధ్యాయుల స్థానంలో ఇతరులను నియమించుటకు	0.55
14.	12 ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలుగా మార్చుటకు.	0.05
15.	ప్రాథమిక పాఠశాలలలో అదనంగా ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు.	0.09

16.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు కుర్చీలు, బల్లలు మొదలగు కొయ్య సామానులకు	0.01
17.	ప్రాథమిక పాఠశాలలకు. జూనియరు బేసిక్ పాఠశాలలకు అదనపు తరగతి గదులు.	0.33
18.	ప్రయివేటుగా నిర్వహించబడుతున్న 8 లోయరు సెకండరీ పాఠశాలలను స్వాధీన పరచుకొనటానికి, అదనంగా లోయరు సెకండరీ తరగతులను ప్రారంభించటానికి.	0.27
19.	ప్రభుత్వ బేసిక్ శిక్షణ పాఠశాలలకు భవనాలు ఏర్పాటు చేయుటకు (ఒకటి).	0.70
20.	ఒక సెకండరీ గ్రేడు, ఒక ఎలిమెంటరీ గ్రేడు శిక్షణ విభాగాలను ప్రారంభించుటకు.	0.50
21.	పట్ట భద్రులయిన ఉపాధ్యాయులకు బేసిక్ విధానాలలో తిరిగి శిక్షణ ఇచ్చుటకు.	0.01
22.	డిప్యూటీ ఇనస్పెక్టర్ల కార్యాలయాల్లో అటెం డర్లను నియమించుటకు.	0.10
	మొత్తం.	6.59

సెకండరీ విద్య

ఈ జిల్లాలో సెకండరీ విద్యాభివృద్ధికోసం రు. 1.23 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. అది ఈ క్రింది విధంగా వినియోగించబడుతుంది.

కొనసాగుతున్న పథకాలు

వరుస సంఖ్య.	పథకం పేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (రూపాయల లక్షల్లో)
1.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ఎయిడెడ్ సెకండరీ పాఠశాలలకు, అదనపు తరగతులకు గ్రాంట్లు.	
	(ఏ) 1956-57లో ప్రారంభించబడిన వాటికి.	0.15
	(బి) 1957-58లో ప్రారంభించబడిన వాటికి.	
	(సి) 1958-59లో ప్రారంభించబడిన వాటికి.	0.03
2.	ఈ క్రింది సంవత్సరాలలో ప్రారంభించబడిన ప్రభుత్వ సెకండరీ పాఠశాలలు, అదనపు తరగతులకు.	
	(ఏ) 1956-58లో ప్రారంభించబడిన మూడు సెక్షనులకు.	0.05
	(బి) 1958-59లో ప్రారంభించబడిన మూడు సెక్షనులకు.	0.05
3.	బహుళార్థ సాధక పాఠశాలలలో కొన్ని కోర్సులను పునరుద్ధరించటానికి, జీతాలను సవరించటానికి.	0.01
4.	సెకండరీ పాఠశాలల ఉపాధ్యాయుల జీతాలను పెంచటానికి.	0.25
5.	హిందీ ప్రచారం (హిందీ ఉపాధ్యాయులను నియమించుటకు)	0.08

క్రొత్త పథకాలు

6.	ప్రయివేటు ప్రాతిపదికపై నిర్వహించబడుతున్న సెకండరీ పాఠశాలలను స్వాధీన పరచుకొనటానికి, అదనపు తరగతులు ఏర్పాటు చేయటానికి.	0.30
7.	కోర్ సబ్జెక్టుల (మూల పాఠ్య విషయాలు) అభివృద్ధికి పాఠశాలలు.	0 20
8.	ఎయిడెడ్ సెకండరీ పాఠశాలలకు పరికరాల క్రింద గ్రాంట్లు.	0.10
9.	బహుళార్థ సాధక పాఠశాలలు, హైయ్యరు సెకండరీ పాఠశాలలలో ఫిజికల్ డైరెక్టర్ల (వ్యాయామ శిక్షకుల) నియామకం.	0 01
	మొత్తం.	1.23

యూనివర్శిటీ విద్య.

తెలంగాణా ప్రాంతంలో యూనివర్శిటీ (విశ్వవిద్యాలయ) విద్యాభివద్ధికి ప్రణాళికయొక్క మొదటి మూడు సవత్సరాల కాలంలో రు. 28.62 లక్షల మొత్తం ఖర్చు పెట్టబడింది. ఈ సంవత్సరపు తెలంగాణా ప్రణాళికలో రు. 7.27 లక్షల మొత్తం ప్రత్యేకించబడింది, ఇందులో రు. 0.10 లక్ష మొత్తం క్రింద చూపిన విధంగా ఈ జిల్లాలో ప్రయివేటు కళాశాలలకు పరికరాలు సమకూర్చటం కోసం ఖర్చు పెట్టబడుతుంది.

ఇతర పథకాలు

ఈ జిల్లాలో రు. 0.72 లక్ష మొత్తం క్రింద చూపబడిన విధంగా ఖర్చు పెట్టడానికి ప్రతిపాదింప బడింది.

కొనసాగుతున్న పథకాలు

1.	ఎన్. సి. సి., ఏ. సి. సి.ల విస్తృతికి.	0.30
2.	స్కౌటింగు మరియు గర్ల్ గైడింగుకు.	0.02
3.	రియాయితీ స్కాలరుషిప్పులకు.	0.10
4.	1958-59 లో నియమించబడిన జిల్లా సాంఘిక విద్యాధికార్లకు .	0.15

క్రొత్త పథకాలు

5.	ఒక జిల్లా గ్రంథాలయము, 3 బ్రాంచి గ్రంథాలయాలు ఏర్పాటుకు.	0.11
6.	రియాయితీ స్కాలరు షిప్పులకు.	0.02
7.	హిందీ విద్యాలయాలకు గ్రాంట్లు.	0.01
8.	యువక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు.	0 01
	మొత్తం.	0.72

సాంకేతిక విద్య

కొత్తగూడెంలో మైనింగ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ స్థాపన

1957-58లో కొత్తగూడెంలో మైనింగ్ ఇనిసిట్యూట్ ఒకటి స్థాపించబడింది. ఇందులో 40 మంది విద్యార్థులను చేర్చుకోవడానికి వీలుంది. భారత ప్రభుత్వంవారు యీ సంస్థకు సంబంధించిన ఖర్చంతా, రెకరింగు, నాన్ రెకరింగు వ్యయాలు రెండుకూడ, భరించటానికి యిప్పుడు ఒప్పుకొన్నారు. 1959-60లో రు. 1.50 లక్షల మొత్తం ఖరీదయ్యే పరికరాలను కొనటానికి, 1958-59లో మొదలు పెట్టబడిన భవన నిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయ

టానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను కేంద్ర ప్రభుత్వంనుండి రు. 4.78 లక్షల మొత్తం లభిస్తుంది.

వైద్యం

జిల్లా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం

ఈ సంవత్సరంలో ఈ పథకం కోసం చేయబడిన మొత్తం కేటాయింపు రు. 6 50 లక్షలలో రు. 0.70 లక్ష మొత్తం, ఖమ్మంలో ఉన్న జిల్లా ఆసుపత్రి స్థాయిని పెంచటం కోసం ఈ జిల్లాలో వినియోగించ బడుతుంది ఈ సంవత్సరంలో ఒక జిల్లా లేబరేటరీకూడ యీ ఆసుపత్రిలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

తాలూకా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని తాలూకా ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచటం కోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు 1.50 లక్షల మొత్తం కేటాయింప బడింది. ఇందులో రు. 0 20 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఈ జిల్లాలో కొన్ని తాలూకా ఆసుపత్రులలో సమకూర్చిన అదనపు పడకలను, సిబ్బందిని నిర్వహించటానికి, యింకా కొన్ని ఆసుపత్రులను అభివృద్ధి చేయ టానికిగాను ఈ డబ్బు వినియోగించ బడుతుంది.

కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు

దేశంలో జనాభా త్వరిత గతిని పెరిగిపోతూ దేశం యొక్క పరిమితి సాధన సంపత్తి మీద అధిక ఒత్తిడిని కలుగజేస్తున్నది. ఈ విషయాల దృష్ట్యా దేశంలో కుటుంబ నియంత్రణకు, జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టే విషయాలకు ప్రాధాన్యం ఏర్పడింది. 1957-59లలో ఆంధ్రలో 13, తెలంగాణాలో 7-మొత్తం 20 కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి ఈ సంవ త్సరంలో ఇంకా 10 కేంద్రాలను ఆంధ్రలోను, 5 కేంద్రాలను తెలంగాణా లోను-మొత్తం 15 కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ఇంతకు ముందు ఏర్పాటు

చేసిన వాటిని నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.63 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.01 లక్ష ఖమ్మంలో 1957-58 లో ఏర్పాటు చేయబడిన కేంద్రాన్ని నిర్వహించుటకు వినియోగించబడుతుంది.

దంతవైద్య కళాశాల, దంతవైద్య శాలలను ఏర్పాటు చేయటం

గతంలో ఏర్పాటు చేయబడిన దంత వైద్యశాలలను నిర్వహించటానికి, కొత్తవాటిని ఏర్పాటు చేయటానికి, హైదరాబాదులోని ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో 1958-59 లో తెరవబడిన దంత చికిత్సా విభాగాన్ని కొనసాగించటానికిగాను ఈ సంవత్సరంలో ఆంధ్ర ప్రాంతపు ప్రణాళికలో రు. 2.50 లక్షల మొత్తం, తెలంగాణా ప్రాంతపు ప్రణాళికలోరు. 0.56 లక్ష — మొత్తం రు. 3.06 లక్షలు కేటాయించబడినాయి. ఇందులో రు. 0.20 లక్ష మొత్తం ఈ సంవత్సరంలో ఖమ్మంలో ఒక దంత చికిత్సా విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకుగాను ప్రత్యేకించబడింది.

సబ్సిడీ ఈయబడు ఆసుపత్రులు

సబ్సిడీ పద్ధతిపై 37 గ్రామీణ వైద్యశాలలు 1958-59 లో ప్రారంభింపబడినాయి. అవి ఈ సంవత్సరం కొనసాగించబడతాయి. అంతేకాక ఈ సంవత్సరంలో మరో 30 క్రొత్త కేంద్రాలను స్థాపించటానికి గాను 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 0.50 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు 0.06 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలోని వైద్యశాలలకు అయ్యే ఖర్చు నిమిత్తం ప్రత్యేకించ బడింది.

క్షయవ్యాధి నివారణోద్యమం

ఈ పథకంక్రింద రు 6.90 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 4.00 లక్షలు ఆంధ్ర ప్రణాళికలోను, రు. 2.90 లక్షలు తెలంగాణా ప్రణాళికలోను కేటాయించబడినాయి. పై కేటాయింపులో నుండి రు. 0.10

లక్ష మొత్తం 1958–59 లో ఖమ్మంలోని జిల్లా ఆసుపత్రిలో ఏర్పాటు చేయబడిన క్షయ చికిత్సా కేంద్రం కొనసాగించబడుతుంది.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు

ఈ పథకంక్రింద, గ్రామీణ ప్రజల అవసరాలను ఆదుకొనటంకోసం బ్లాకు ప్రాంతాలలో ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. ఈ పథకంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 10.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 1.00 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో ఈ జిల్లాలో 4 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడతాయి. గతంలో స్థాపించబడిన కేంద్రాలు కొనసాగించబడతాయి.

ప్రజారోగ్యం

నేషనలు మలేరియాకంట్రోలు కార్యక్రమం

మలేరియా నివారణ కార్యక్రమంగా ఈ పథకం 1-4-1958 నుండి మార్చబడింది. ఈ పథకం క్రింద అన్ని జిల్లాలలోను తీవ్రంగా డి.డి.టి. మొదలైన మందులు చల్లటం జరుగుతున్నది. ఈ సంవత్సరంలో 8½ హైపో–ఎండమిక్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయడానికి, రెండు ప్రాంతీయ ప్రజారోగ్య అసిస్టెంటు డైరెక్టర్ల కార్యాలయాలను స్థాపించటానికి, ప్రస్తుతమున్న 3 మలేరియా నివారణ యూనిట్లను కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను తెలంగాణా ప్రాంతపు ప్రణాళికలో రు. 12.30 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 1.15 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాలో ఒక ప్రాంతీయ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు కార్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకు, హైపో ఎండమిక్ యూనిట్టును స్థాపించటానికి యీ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

గ్రామాలకు మందుల పెట్టెల సరఫరా

ఈ పథకం క్రింద జిల్లాకు 12 చొప్పున 108 మందుల పెట్టెలు తెలంగాణా ప్రాంతంలో 1957–58, 1958–59 సంవత్సరాలలో సరఫరా చేయబడి

నాయి. ఈ 108 మందుల పెట్టెలకు మందులు సరఫరా చేయటానికి, ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో సరఫరా చేయబడిన 297 పెట్టెలకు కూడ మందులను సరఫరా చేయటానికి గాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0 91 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాకు 1957–59 లలో సరఫరా చేయబడిన 12 పెట్టెలకు, ప్రథమ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో సరఫరా చేయబడిన 50 పెట్టెలకు మందులు సరఫరా చేయటానికిగాను పై మొత్తంలో రు. 0.06153 లక్ష ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

కుటుంబ సంక్షేమ కేంద్రాలు

1959–60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలోని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 42 కుటుంబ సంక్షేమ కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయటానికి (ఇందులో 30 కేంద్రాలు 1957-59 సంవత్సరాలలో మంజూరు చేయబడినవి, 12 క్రొత్తగా ఏర్పాటు చేయబడినవి.), హైదరాబాదులోని సంక్షేమకేంద్రాన్ని కొనసాగించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.99 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ జిల్లాలో 5 సంక్షేమ కేంద్రాలు రు. 0.0833 లక్ష వ్యయంతో ఏర్పాటు చేయబడతాయి (ఇందులో నాల్గింటికి యింతకుముందే మంజూరు యివ్వబడింది. ఒకటి క్రొత్తది.)

50 మంది హెల్త్ అసిస్టెంట్లను నియమించటం

తెలంగాణా జిల్లాలలో టీకాలు వేసే కార్యక్రమానికిగాను నియమించబడిన హెల్త్ అసిస్టెంట్ల సంఖ్య చాలినంతగాలేదు. ఇందువల్ల ఈ సంవత్సరంలో అదనంగా 50 మంది హెల్త్ అసిస్టెంట్లను నియమించటానికి ప్రతిపాదించబడింది. ఇందుకు రు. 0.82 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో 7 గురు హెల్త్ అసిస్టెంట్లు ఈ జిల్లాలో నియమించ బడతారు. ఇందుకు రు. 0 115 లక్ష వ్యయ మవుతుంది.

లీవ్ రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టరు పదవులను ఏర్పాటు చేయటం

ప్రస్తుతం ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 79 మంది రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్లు పని చేస్తుండగా తెలంగాణాలో 25 మంది మాత్రమే పనిచేస్తున్నారు. అంటు

వ్యాధులు ప్రబలినప్పుడు, ప్రస్తుతం పనిచేస్తున్నవారు సెలవుమీద పోయినప్పుడు పని చేసేటందుకు ఈ సిబ్బంది తగినంతగాలేదు. ఈ కారణంగా 1959_60 లో తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఇంకా 50 లీవు రిజర్వు హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్ల పదవులను ఏర్పాటుచేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.08 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.151 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 7 హెల్త్ ఇనస్పెక్టర్ల పదవులు ఏర్పాటు చేయబడతాయి.

పట్టణ నీటి సరఫరా, మురుగు పారుదల పథకాలు

స్థానిక సంస్థలకు సంబంధించిన పట్టణ నీటి సరఫరా మురుగు పారుదల పథకాలను అమలు జరుపుటకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రు 102.446 లక్షల మొత్తం (రు. 82.446 *లక్షల మొత్తం కేంద్ర ప్రణాళికక్రింద. రు. 20.00 లక్షల మొత్తం రాజ్య ప్రణాళికక్రింద) ఋణ సహాయంగా భారత ప్రభుత్వం ఇస్తారని ఆశించబడుతున్నది. ఇందులో రు. 41.270 లక్షల మొత్తం కార్పొరేషను పథకాలకుగాను ప్రత్యేకించబడుతుంది. మిగత మొత్తంలో రు 1.500 లక్షల మొత్తం యీ జిల్లాలో క్రింది విధంగా ఖర్చుపెట్టబడుతుంది.

పథకంపేరు	కేటాయించబడిన మొత్తం (రూపాయలు, లక్షలలో)
ఖమ్మం నీటి సరఫరా పథకం.	1.500

గృహ నిర్మాణం

పారిశ్రామిక గృహనిర్మాణ పథకం

ఈ పథకంక్రింద భారత ప్రభుత్వంవారు చేసే ఆర్థిక సహాయంతో పారిశ్రామిక కార్మికులకు గృహ వసతిని కలిగించేటందుకుగాను హైదరాబాదు

*ఇందులో రు. 5.446 లక్షల మొత్తం గత సంవత్సరం యీ పథకానికిగాను కేటాయించబడినట్టి మొత్తంలో ఖర్చుపెట్ట బడకుండా మిగిలిపోయినట్టిది.

నగరంలోని చిక్కడపల్లి, సీతాఫలమండి, అంబరుపేట కాలనీలలోను, వరంగల్లు, ఖమ్మం, నిజామాబాదు పట్టణాలలోను ఒక గది ఇళ్లు, రెండు గదుల ఇళ్ల నిర్మించబడుతున్నాయి. పైన పేర్కొన్న స్థలాలలో పారిశ్రామిక కార్మికులకు గాను 665 ఇళ్ల నిర్మించే నిమిత్తం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 17.65 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 4.62 లక్షల మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది.

తక్కువ ఆదాయంగల వర్గాల వారికి గృహనిర్మాణం

ప్రభుత్వ రంగం

దేశంలో నివాస గృహాల కొరతను తీర్చే ఉద్దేశంతో భారత ప్రభుత్వంవారు తక్కువ ఆదాయం గల వర్గాలవారికి గృహాలను నిర్మించేటందుకు సంబంధించిన ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించారు. ఈ పథకం క్రింద నూటికి 80 వంతుల ఖర్చు ఋణం రూపంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వగా మిగత 20 వంతుల ఖర్చు రాజ్య ప్రభుత్వం వారు భరిస్తారు. హైదరాబాదు సిటీ ఇంప్రూవ్‌మెంటుబోర్డు, సికిందరాబాదు టౌను ఇంప్రూవ్‌మెంటు ట్రస్టు, జిల్లా మునిసిపాలిటీలు 267 ఇళ్ళను నిర్మించేటందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రు. 20.95 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. జిల్లాల వారిగా కేటాయించ వలసిన డబ్బు విషయమై ఇంకా తుది నిర్ణయం తీసికోబడలేదు.

మునిసిపలు రంగం

ఈ పథకం క్రింద తక్కువ ఆదాయం గల వర్గాల వారికి ఇళ్ల నిర్మించటం కోసం మునిసిపాలిటీలకు ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. 170 ఇళ్ళ నిర్మాణం కోసం 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 4.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. పై మొత్తం క్రింద చూపిన విధంగా ఋణాలుగా ఇవ్వబడుతుంది.

	రూపాయలు లక్షలలో
మునిసిపాలిటీలు	2.00

హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను.	1.00
సికిందరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను.	1.00
మొత్తం.	4.00

సహకార రంగం

ఈ పథకం క్రింద తెలంగాణా ప్రాంతంలోని సహకార గృహ నిర్మాణ సంఘాల సభ్యులకు, అందును ముఖ్యంగా హైదరాబాదు, సికిందరాబాదు జంట నగరాల్లోని సభ్యులకు క్రొత్త ఇళ్ళను కట్టుకొనేటందుకుగాను దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరంలో 340 గృహాల నిర్మాణం నిమిత్తం ఋణాలు ఇచ్చేటందుకుగాను రు. 20.00 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.48 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాలో 8 ఇళ్ళ నిర్మాణం నిమిత్తం ప్రత్యేకించ బడింది.

కార్మికులు-కార్మిక సంక్షేమం

ఉద్యోగ సమాచార సేకరణ

ఈ పథకంయొక్క లక్ష్యాలేవంటే :-

1. ఏతరగతి ఉద్యోగులు తక్కువగా ఉన్నారో సరిగా నిర్ణయించేటందుకు వీలుగా ఎంప్లాయిమెంటు ఆఫీసర్లకు యింకా ఎక్కువ వివరాలను అందజేయటం.

2. ఉద్యోగాల్లో చేరగోరే టటువంటి విద్యాభ్యాసం పూర్తిచేసిన యువకులకు, ఇతరులకు ఉద్యోగాలను గురించి, ఉద్యోగావకాశాలను గురించి సలహాలు ఇవ్వటానికి సమాచారం అందచేయటం.

3. ఏదేని ఉద్యోగ సాధక కేంద్ర ప్రాంతంలోకాని లేక ఉద్యోగ అవకాశాలను నిర్ణయించటానికి నిర్ణయింపబడిన ఏదేని ప్రత్యేక ప్రాంతంలో

గాని ఉద్యోగాలకు సంబంధించి వచ్చే మార్పులను తెలిసికొనడానికి ఒక విధానాన్ని రూపొందించటం.

4. ప్రతి పరిశ్రమలోను, వృత్తిలోను సంభవించే ఉద్యోగ, నిరుద్యోగ విషయాలను గురించి ముందుగానే సూచించటం.

హైదరాబాదు, వరంగల్లు, విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, కర్నూలులలోని ప్రధాన ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలలో ఈ పథకం 1957–58లో అమలు జరుపబడింది. వీటికి సంబంధించిన కేంద్ర యూనిట్లు హైదరాబాదులోని జాతీయ ఉద్యోగ సేవా కేంద్ర డైరెక్టరేటులో ఏర్పాటు చేయబడింది. కాకినాడ, గుంటూరు రాజమాహేంద్రవరాలలోని జిల్లా ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలకు ఈ పథకం 1958–59లో విస్తరింపచేయటం జరిగింది. విశాఖపట్టణం, విజయవాడ, కాకినాడ, గుంటూరు, వరంగల్లులలో ప్రయివేటు రంగాన్ని గురించి 1959–60లో పరిశీలించేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను జాతీయ ఉద్యోగ సేవా కేంద్ర డైరెక్టరేటులో ఉన్న కేంద్ర యూనిట్లు ఒక సీనియరు అఫీసరు పర్యవేక్షణలోకి తీసుకరాబడి పటిష్ఠం చేయబడుతుంది. పైన పేర్కొన్న సాధక కేంద్రాలలో కూడ అదనపు సిబ్బంది నియమించబడుతుంది. మిగత సాధక కేంద్రాలు ప్రతిదానిలోకూడ ఒక గుమస్తాను నియమించటంద్వారా వాటిని పటిష్ఠం చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ పథకాన్ని అమలు పరచుటకుగాను అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వం వాటాక్రింద 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0·31 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడ రు. 0.47 లక్ష మొత్తం భరిస్తుంది కేటాయించబడిన మొత్తం రు. 0.78 లక్షలో రు. 0.012 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు సంబంధించిన కార్యక్రమమునకుగాను, వినియోగించబడుతుంది. హైదరాబాదులోని రాజ్య డైరెక్టరేటును పటిష్ఠం చేయటానికి అయ్యే ఖర్చుపై మొత్తంలో చేర్చబడింది.

ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాల ఏర్పాటు

రెండవ ప్రణాళికాంతం నాటికి రాజ్యం అంతటా ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాల సౌకర్యం ఏర్పాటు చేసే ఉద్దేశంతో ప్రతి జిల్లాలోను ఒక ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేసేటందుకు ప్రతిపాదింపబడింది. 1957–58, 1958–59

సంవత్సరాల కాలంలో నల్లగొండ, నిజామాబాదు, ఆదిలాబాదు, ఖమ్మం, కరీంనగరు జిల్లాలలో 5 ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో యీ 5 కేంద్రాలు కొనసాగించబడతాయి. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రాజ్యప్రభుత్వ వాటాక్రింద రు. 0.20 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఇంతేకాక కేంద్ర ప్రభుత్వ వాటాక్రింద రు. 0.28 లక్ష కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.091 లక్ష మొత్తం ఖమ్మంలోని ఉద్యోగ సాధక కేంద్రాన్ని కొనసాగించుటకుగాను ప్రత్యేకించబడింది.

కార్మిక శాఖ విస్తరణ

రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో ఎక్కువయి పోయిన కార్యకలాపాల దృష్ట్యా కార్మికశాఖలో అదనపుసిబ్బందిని నియమించటం అవసరమయింది. 1957-58లో 10 మంది అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లు, ఒక సంక్షేమ కేంద్రాల సూపరింటెం డెంటు తదితర సిబ్బందితోసహా నియమించబడినారు. 1958-59 లో మంజూరు చేయబడిన నాల్గు అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టరు పదవులకుగాను రెండు పదవులు మాత్రం భర్తీ చేయబడినాయి. 1959-60 లో పై సిబ్బంది కొనసాగించబడుతుంది. అంతేకాక 10 మంది అసిస్టెంటు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లను, అవసరమైన ఇతర సిబ్బం దిని నియమించటం జరుగుతుంది. ఒక జీపు, స్టేషను వాగనును కొని డ్రయివరును నియమించటానికి కూడ ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను 1959-60 ప్రణా ళికలో రు. 1.64 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో కొంత మొత్తం ఈ జిల్లాలోని ఇద్దరు లేబరు ఇనస్పెక్టర్లను వారి సిబ్బందిని కొనసాగించటానికి గాను వినియోగించ బడుతుంది.

వెనుకబడిన తరగతుల, షెడ్యూల్డు కులాల సంక్షేమం

షెడ్యూల్డు కులాలు

మంచినీటి బావులు

హరిజనులు నివసించే వాడలలో మంచినీటి సదుపాయాలు చాలా అరుదుగా ఉంటాయి. ఇందువల్ల ఈ జిల్లాలో 20 క్రొత్త బావులను త్రవ్వటానికిగాను

రు. 0.16 లక్ష, 25 పాతబావులను మరమ్మతు చేయటానికిగాను రు. 0.05 లక్ష కేటాయించబడినాయి.

గృహ నిర్మాణం

ఆర్థికంగాను, సాంఘికంగాను హరిజనులు వెనుకబడి ఉన్న కారణంగా వారు ఇళ్ళను స్వంతంగా కట్టుకొనే స్థితిలో లేరు. వారు ఇళ్ళు కట్టుకునేందుకు ఇంటికి రు 320 చొప్పున సబ్సిడీ ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. సాధారణంగా నివేశన స్థలాలు కలిగి ఉండి ఇళ్ళు కట్టదలిచే హరిజనులకే సబ్సిడీలు ఇవ్వబడతాయి. తగిన సందర్భాల్లో నివేశన స్థలాలుకూడ ఉచితంగా ఇవ్వబడతాయి. ఈ జిల్లాలో నివేశన స్థలాలకోసం భూమిని స్వాధీనం చేసికోవటానికిగాను రు. 0.101 లక్ష, 40 ఇళ్ళను కట్టే నిమిత్తం రు. 0.128 లక్ష 1959–60 ప్రణాళికలో కేటాయించబడినాయి.

విద్య

హరిజనులు చదువుకొనేటందుకు సహాయంచేసే నిమిత్తం సాంఘిక సేవకులు, స్వచ్ఛంద సంస్థలచేత కొన్ని ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు నిర్వహించబడుతున్నాయి. ఈ సంస్థలను ప్రోత్సాహపరిచేటందుకు వాటికి సబ్సిడీలను ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఒక్కొక్క బోర్డరుకు విద్యా సంవత్సరానికి రు. 150 లు చొప్పున సబ్సిడీ ఇవ్వబడుతుంది. రు. 1.64 లక్షల మొత్తం వ్యయంతో హరిజనులకు ఇంకా 1093 బోర్డింగు గ్రాంటులను 1959–60 లో ఇవ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది: ఈ జిల్లాలోని హరిజన విద్యార్థులు కూడ ఈ పథకంవల్ల లాభం పొందుతారు.

దుస్తులు, పుస్తకాలు, పలకలు, విద్యావిషయిక పరికరాలు మొదలయినవి అర్హులైన బీద హరిజన విద్యార్థులకు సరఫరా చేయబడతాయి. ఇంతేకాక ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, ఉన్నత పాఠశాలలలో చదివే విద్యార్థులకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు రు. 5 లు లేక రు. 7 లు చొప్పున స్కాలరు షిప్పులు కూడ ఇవ్వబడతాయి. ఈ సంవత్సరంలో ఈ జిల్లాలోని 350 మంది విద్యార్థుల ప్రయోజనం నిమిత్తం రు. 0.03 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. హరిజనుల కోసం

నిర్వహించబడే గ్రంథాలయాలకు కూడ ఈపథకం క్రింద చేయబడిన కేటాయిం పులో నుండి ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతుంది.

వైద్య సహాయం

క్షయ, కాన్సరు మొదలయినటువంటి ప్రమాద భరితమయిన వ్యాధులతో బాధపడుచున్న హరిజనులు చికిత్సపొందే నిమిత్తం ఆర్థిక సహాయం చేయడానికి ఈపథకం క్రింద ఉద్దేశించబడింది. ఒక్కొక్క రోగికి రు. 100 లు మొదలు కొని రు. 500 లు వరకు ఇట్టి సహాయం చేయబడుతుంది. 250 మంది రోగులకు ఆర్థిక సహాయం చేయటంకోసం 1959–60 సం.లో రు. 0.25 లక్ష కేటాయించ బడింది. ఇందులో రు. 0.23 లక్ష ఈజిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. 23 మంది రోగులకుగాను ఈ డబ్బు వినియోగించబడుతుంది.

కుటీర పరిశ్రమలు

చేతి పనులు చేసుకునే పనివారికి తమ వ్యాపారానికి లేక చేతిపనికి సహాయం చేయటానికి ఈ పథకం ఉద్దేశించబడింది. ఈ పనివారు వ్యక్తిగతంగా గాని సహకార సంఘాల ద్వారాగాని ఈ సహాయాన్ని పొందవచ్చును. పరికరాలను సమకూర్చుకోవడానికి, ముడి సామగ్రికొనుక్కోవటానికి, నిర్వహణ మూలధనం క్రింద ఈ సహాయం ఇవ్వబడుతుంది. 1959–60లో 33 సంఘాలకు రు. 0.33 లక్ష మేరకు సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందులో ఈ జిల్లాలోని 3 సంఘాలకు రు. 0.03 లక్ష మేరకు సహాయం చేయబడుతుంది.

ప్రచారం

అస్పృశ్యతను పాటించడం వలన కలిగే హానిని గురించి వివరించేటందుకు అస్పృశ్యతను నిర్మూలించేటందుకు ప్రచారం చేసే నిమిత్తం గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఫిల్ములు, స్లయిడులను ప్రదర్శించటానికి, కరపత్రాలు జారీచేయటానికి, అంతర్వర్ణ భోజనాలు ఏర్పాటు చేయటానికి, హరిజన దినోత్సవాలు, మేలాలు, జరపటానికి గాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.17 లక్ష మొత్తం కేటాయించ బడింది. ఈ జిల్లాలో కూడ ప్రచార కార్యక్రమం నిర్వహించబడుతుంది.

స్వచ్ఛంద సంస్థలకు సహాయం (గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్)

హరిజన సేవక సంఘం, భారత సేవక సమాజం, ఆది హిందూలీగు మొదలయినటువంటి స్వచ్ఛంద సంస్థలు అస్పృశ్యత నివారణ కోసం మంచి కృషి చేస్తున్నాయి. ఈ సంస్థల ద్వారా మంచి ప్రచారం కొనసాగించే నిమిత్తం వీటికి రు. 0.127 లక్ష దాకా 1959–60 లో ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఈ జిల్లాలోని స్వచ్ఛంద సంస్థలకు కూడ ఈ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది.

లీగల్ ఎయిడ్, గ్రాంటు-ఇన్-ఎయిడ్

న్యాయ విషయాలలో సహాయం చేసేటందుకు లేక వరదలు, అగ్ని తదితర ప్రకృతి భీభత్సాలకు గురి అయిన వ్యక్తులకు సహాయం చేసే నిమిత్తం 1959–60 లో రు. 0·16 లక్ష మొత్తం వినియోగించ బడుతుంది. ఇందులో రు. 0.015 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు ప్రత్యేకించబడింది. ఇందువల్ల 30 మంది ప్రయోజనం పొందుతారు.

సామాజిక మందిర నిర్మాణం

హరిజనుల సాంఘిక, సాంస్కృతిక జీవనాన్ని మెరుగు పరచే ఉద్దేశంతో ఒక సామాజిక మందిరాన్ని నిర్మించటానికి 1959–60 లో రు. 0.01 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

విముక్తజాతులు

విద్య

విముక్త జాతులకు చెంది ఉన్నత, మాధ్యమిక, ప్రాథమిక పాఠశాలలలో విద్యను అభ్యసిస్తున్న విద్యార్థులకు వరుసగా రు. 7 లు, రు. 5 లు చొప్పున స్కాలరు షిప్పులు ఇవ్వటానికి ఈ పథకం క్రింద ప్రతిపాదింపబడింది. స్కాలరు షిప్పులు ఇవ్వటానికిగాను రు. 0.305 లక్ష, 4 క్రొత్త పాఠశాలలను ప్రారంభించటానికిగాను రు. 0.02 లక్ష, హాస్టళకు సహాయం చేసే నిమిత్తం రు. 3.306 లక్షల మొత్తం

ప్రణాళికలో 1959-60 సంవత్సరానికి గాను కేటాయించ బడినాయి. ఈ జిల్లాకు చెందిన విముక్త జాతుల విద్యార్థులకు కూడ ఈపథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది. విముక్త జాతులవారి హాస్టళ్ళకుకూడ ఈ పథకం క్రింద ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

వ్యవసాయం

బంజారీలను వ్యవసాయంలో స్థిర పరచాలంటే వారికి నాగళ్ళు, ఎద్దులు, విత్తనాలు, పరికరాలు మొదలైనవి సరఫరా చేయటం ద్వారా సహాయం చేయటం అవసరం. 1959-60 లో ఈ జిల్లాలోని 25 కుటుంబాలకు రు. 0.067 లక్ష వ్యయంతో 18 జతల కాడిఎద్దులను, విత్తనాలను పరికరాలను సరఫరా చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

కుటీర పరిశ్రమలు

విముక్త జాతులవారు తమ కుటీర పరిశ్రమల్ని అభివృద్ధి పరచుకొనేటందుకు రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో ఈ పథకం క్రింద 14 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ చేతిపని వారి యొక్క ప్రయోజనం నిమిత్తం ఈ సంవత్సరంలో అదనంగా 13 సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రణాళికలో రు. 0.13 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంలో రు. 0.01 లక్ష వ్యయంతో ఒక సంఘం యీ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

ప్రజారోగ్యం

విముక్త జాతుల వారికి మంచినీటి బావులను త్రివ్వించి పరిశుభ్రమైన నీరు సరఫరా చేయటం ఎంతైనా అవసరం. ఇందువల్ల ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.02 లక్ష రెండు క్రొత్త బావులను త్రివ్వటానికి, రెండు పాత బావులను మరమ్మత్తు చేయటానికిగాను కేటాయించ బడింది.

ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు.

విద్య

(ఏ) స్కాలరు షిప్పుల మంజూరు.

హరిజనులు, విముక్త జాతులవారే కాక ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో కూడ చాల వెనుకబడి సహాయం అవసరమైనట్టి వారు చాలమంది ఉన్నారు. ఈ జాతులకు చెంది ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, హెచ్.ఎస్.సి. తరగతులలో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులకు రు. 5 లు లేక 7 లు చొప్పున స్కాలరు షిప్పులు ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వబడుతున్నాయి. 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.216 లక్ష మొత్తం యీ జిల్లాలో 360 స్కాలరు షిప్పులు ఇవ్వటానికిగాను కేటాయించబడింది.

(బి) ప్రయివేటు హాస్టళ్ళకు సహాయం

సంక్షేమ కార్యక్రమంలో ఆసక్తి ఉన్న కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు వెనుకబడిన తరగతులవారి కోసం హాస్టళ్ళు నడపటానికి ముందుకు వస్తున్నారు. కొత్త హాస్టళ్ళను నడిపేటందుకుగాను వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.054 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందువల్ల 703 మంది బోర్డర్లకు లాభం చేకూరుతుందని ఆశింపబడుతున్నది. ఈ జిల్లాకు చెందిన స్వచ్ఛంద సంస్థలకు, వ్యక్తులకుకూడ యీ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది.

(సి) క్రొత్త హాస్టళ్ళను ప్రారంభించటం.

విద్యా సంస్థలకు అనుబంధించబడిఉన్న హాస్టళ్లు వెనుకబడిన విద్యార్థుల అవసరాలను పూర్తిగా తీర్చలేక పోతున్నందు వల్ల తెలంగాణా ప్రాంతంలో తగిన ప్రదేశాల్లో కొన్ని ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.62 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ హాస్టళ్లు ఎక్కడ స్థాపించాలనే విషయం ఇంకా నిర్ణయించబడలేదు.

ప్రణాళికలో 1959–60 సంవత్సరానికి గాను కేటాయించ బడినాయి. ఈ జిల్లాకు చెందిన విముక్త జాతుల విద్యార్థులకు కూడ ఈపథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది. విముక్త జాతులవారి హాస్టళ్ళకుకూడ ఈ పథకం క్రింద ప్రయోజనం చేకూరుతుంది.

వ్యవసాయం

బంజారీలను వ్యవసాయంలో స్థిర పరచాలంటే వారికి నాగళ్ళు, ఎద్దులు, విత్తనాలు, పరికరాలు మొదలైనవి సరఫరా చేయటం ద్వారా సహాయం చేయటం అవసరం. 1959–60 లో ఈ జిల్లాలోని 20 కుటుంబాలకు రు. 0.067 లక్ష వ్యయంతో 18 జతల కాడిఎద్దులను, విత్తనాలను పరికరాలను సరఫరా చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

కుటీర పరిశ్రమలు

విముక్త జాతులవారు తమ కుటీర పరిశ్రమల్ని అభివృద్ధి పరచుకొనేటందుకు రెండవ ప్రణాళిక యొక్క మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో ఈ పథకం క్రింద 14 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ చేతిపని వారి యొక్క ప్రయోజనం నిమిత్తం ఈ సంవత్సరంలో అదనంగా 13 సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రణాళికలో రు. 0.13 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంలో రు. 0.01 లక్ష వ్యయంతో ఒక సంఘం యీ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

ప్రజారోగ్యం

విముక్త జాతుల వారికి మంచినీటి బావులను త్రవ్వించి పరిశుభ్రమైన నీరు సరఫరా చేయటం ఎంతైనా అవసరం. ఇందువల్ల ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.02 లక్ష రెండు క్రొత్త బావులను త్రవ్వటానికి, రెండు పాత బావులను మరమ్మత్తు చేయటానికిగాను కేటాయించ బడింది.

ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు.

విద్య

(ఏ) స్కాలరు షిప్పుల మంజూరు.

హరిజనులు, విముక్త జాతులవారే కాక ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారిలో కూడ చాల వెనుకబడి సహాయం అవసరమైనట్టి వారు చాలమంది ఉన్నారు. ఈ జాతులకు చెంది ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, హెచ్.ఎస్.సి. తరగతులలో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులకు రు. 5 లు లేక 7 లు చొప్పున స్కాలరు షిప్పులు ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వబడుతున్నాయి. 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.216 లక్ష మొత్తం యీ జిల్లాలో 360 స్కాలరు షిప్పులు ఇవ్వటానికిగాను కేటాయించబడింది.

(బి) ప్రయివేటు హాస్టళ్ళకు సహాయం

సంక్షేమ కార్యక్రమంలో ఆసక్తి ఉన్న కొన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలు, వ్యక్తులు వెనుకబడిన తరగతులవారి కోసం హాస్టళ్ళు నడపటానికి ముందుకు వస్తున్నారు. క్రొత్త హాస్టళ్ళను నడిపేటందుకుగాను వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 1.054 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందువల్ల 703 మంది బోర్డర్లకు లాభం చేకూరుతుందని ఆశింపబడుతున్నది. ఈ జిల్లాకు చెందిన స్వచ్ఛంద సంస్థలకు, వ్యక్తులకుకూడ యీ పథకం క్రింద లాభం చేకూరుతుంది.

(సి) క్రొత్త హాస్టళ్ళను ప్రారంభించటం.

విద్యా సంస్థలకు అనుబంధించబడిఉన్న హాస్టళ్లు వెనుకబడిన విద్యార్థుల అవసరాలను పూర్తిగా తీర్చలేక పోతున్నందు వల్ల తెలంగాణా ప్రాంతంలో తగిన ప్రదేశాల్లో కొన్ని ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.62 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ఈ హాస్టళ్లు ఎక్కడ స్థాపించాలనే విషయం ఇంకా నిర్ణయించబడలేదు.

కుటీర పరిశ్రమలు

ఈ పథకం క్రింద పనివారల పిల్లలు వడ్రంగం, కమ్మరి పని మొదలయిన కోర్సులను పరిశ్రమల శాఖచే నడుపబడే గుర్తించబడిన సంస్థలలో చదివేటందుకుగాను ఆ పిల్లలకు స్టయిఫండులు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. 1959-60లో 17 మంది పనివారల పిల్లలకు స్టయిఫండులు ఇచ్చే నిమిత్తం రు. 850 లు కేటాయించబడినాయి. ఈ జిల్లాలోని 2 సహకార సంఘాలకు వాటా మూలధనం క్రింద రు. 0.02 లక్ష వరకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది.

షెడ్యూల్డు తెగల సంక్షేమం

విద్య

స్కాలరుషిప్పుల మంజూరి

ప్రైమరీ, లోయర్, హైయ్యరు సెకండరీ తరగతులలో చదువుకొనే తెలంగాణా ప్రాంతపు కొండతెగల బాలురకు సంవత్సరంలో పది నెలలపాటు స్కాలరు షిప్పులు యివ్వబడతాయి. ప్రయిమరీ తరగతుల్లో చదువుకొనే విద్యార్థులకు నెలకు రు. 2లు చొప్పున, హైయ్యరు సెకండరీ తరగతుల్లో చదువుకొనే విద్యార్థులకు నెలకు రు. 5/- చొప్పున స్కాలరుషిప్పులు యివ్వబడతాయి. 1959-60లో రు. 0.15 లక్ష వ్యయంతో యీ జిల్లాలో 637 స్కాలరుషిప్పులు యివ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

పాఠశాలలను ప్రారంభించటం

నిర్మించబడుతున్న కాలనీలలో పునరావాసం కల్పించబడే కొండ తెగలవారి పిల్లలకు విద్య గరపేటందుకుగాను ఒక క్రొత్త పాఠశాలను ప్రారంభించేటందుకు, యిదివరకే ప్రారంభించబడిన రెండు పాఠశాలలను కొనసాగించే టందుకుగాను రు. 0.0441 లక్ష యీ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

ట్రయిబలు హాస్టళ్ళు స్థాపించటం

ఈ జిల్లాలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు చెందిన కొండతెగల విద్యార్థులకు భోజనవసతి సౌకర్యాలు కలిగించే నిమిత్తం ఒక హాస్టలు స్థాపించబడింది. రు. 0,086 లక్ష వ్యయంతో యిది ఈ సంవత్సరంలో కొనసాగించబడుతుంది.

ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు

కొండతెగల విద్యార్థులకు భోజన, వసతి సౌకర్యాలు కల్పించటంకోసం యీ పథకంక్రింద ప్రయివేటు హాస్టళ్ళకు గ్రాంటు–ఇన్–ఎయిడ్ (ఆర్థిక సహాయం) యివ్వబడుతుంది. సంవత్సరంలో 10 నెలలపాటు ప్రతి విద్యార్థికి రు. 25/- లు చొప్పున యీ సహాయం చేయబడుతుంది. ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు లేని సందర్భాలలో యీ డబ్బు ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళలో బోర్డర్ల సంఖ్య పెంచుటకు వినియోగించబడుతుంది. 1959-60లో యీ పథకంకోసం రు. 0.05 లక్ష కేటాయించబడింది.

కాడి ఎద్దుల సరఫరా

శాశ్వతంగా వ్యవసాయంలో కొండతెగలవారిని స్థిరపరచేటందుకుగాను ఉచితంగా వారికి కాడిఎద్దుల సరఫరా చేయబడు తున్నాయి. ఈ సంవత్సరంలో యీ జిల్లాలో 34 జతల ఎద్దులను సరఫరా చేయుటంకోసం రు. 0.10 లక్ష కేటాయించబడింది.

విత్తనాలు, పరికరాల సరఫరా

కొండజాతులవారు వ్యవసాయాన్ని చేపట్టేటందుకు ప్రోత్సహించే నిమిత్తం విత్తనాలు, పరికరాలు మొదలయినవి ఉచితంగా తెలంగాణాలోని అగ్రహామైన కొండతెగల కుటుంబాలకు సరఫరా చేయబడుతున్నాయి. 1959_60 లో రు. 0.01 లక్ష వ్యయంతో యీ జిల్లాలోని 20 కుటుంబాలకు విత్తనాలు, పరికరాలు సరఫరా చేయుటానికి ప్రతిపాదించబడింది.

కుటీర పరిశ్రమలు

ఈ పథకం క్రింద పనివారల పిల్లలు వడ్రంగం, కమ్మరి పని మొదలయిన కోర్సులను పరిశ్రమల శాఖచే నడుపబడే గుర్తించబడిన సంస్థలలో చదివేటందుకుగాను ఆ పిల్లలకు స్టయిఫండులు మంజూరు చేయబడుతున్నాయి. 1959–60లో 17 మంది పనివారల పిల్లలకు స్టయిఫండులు ఇచ్చే నిమిత్తం రు. 850 లు కేటాయించబడినాయి. ఈ జిల్లాలోని 2 సహకార సంఘాలకు వాటా మూలధనం క్రింద రు. 0.02 లక్ష వరకు ఆర్థిక సహాయం చేయటానికి కూడ ప్రతిపాదింపబడింది.

షెడ్యూల్డు తెగల సంక్షేమం

విద్య

స్కాలరుషిప్పుల మంజూరి

ప్రైమరీ, లోయర్, హైయ్యరు సెకండరీ తరగతులలో చదువుకొనే తెలంగాణా ప్రాంతపు కొండతెగల బాలురకు సంవత్సరంలో పది నెలలపాటు స్కాలరు షిప్పులు యివ్వబడతాయి. ప్రయిమరీ తరగతుల్లో చదువుకొనే విద్యార్థులకు నెలకు రు. 2లు చొప్పున, హైయ్యరు సెకండరీ తరగతుల్లో చదువుకొనే విద్యార్థులకు నెలకు రు. 5/- చొప్పున స్కాలరుషిప్పులు యివ్వబడతాయి. 1959-60లో రు. 0.15 లక్ష వ్యయంతో యీ జిల్లాలో 637 స్కాలరుషిప్పులు యివ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

పాఠశాలలను ప్రారంభించటం

నిర్మించబడుతున్న కాలనీలలో పునరావాసం కల్పించబడే కొండ తెగలవారి పిల్లలకు విద్య గరపేటందుకుగాను ఒక క్రొత్త పాఠశాలను ప్రారంభించేటందుకు, యిదివరకే ప్రారంభించబడిన రెండు పాఠశాలలను కొనసాగించేటందుకుగాను రు. 0.0441 లక్ష యీ జిల్లాకు కేటాయించబడింది.

ట్రయిబలు హాస్టళ్ళు స్థాపించటం

ఈ జిల్లాలోని ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు చెందిన కొండతెగల విద్యార్థులకు భోజనవసతి సౌకర్యాలు కలిగించే నిమిత్తం ఒక హాస్టలు స్థాపించబడింది. రు. 0.086 లక్ష వ్యయంతో యిది ఈ సంవత్సరంలో కొనసాగించబడుతుంది.

ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు

కొండతెగల విద్యార్థులకు భోజన, వసతి సౌకర్యాలు కల్పించటంకోసం యీ పథకంక్రింద ప్రయివేటు హాస్టళ్ళకు గ్రాంటు–ఇన్–ఎయిడ్ (ఆర్థిక సహాయం) యివ్వబడుతుంది. సంవత్సరంలో 10 నెలలపాటు ప్రతి విద్యార్థికి రు. 25/- ల చొప్పున యీ సహాయం చేయబడుతుంది. ప్రయివేటు హాస్టళ్ళు లేని సందర్భాలలో యీ డబ్బు ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళలో బోర్డర్ల సంఖ్య పెంచుటకు వినియోగించబడుతుంది. 1959-60లో యీ పథకంకోసం రు. 0.05 లక్ష కేటాయించబడింది.

కాడి ఎద్దుల సరఫరా

శాశ్వతంగా వ్యవసాయంలో కొండతెగలవారిని స్థిరపరచేటందుకుగాను ఉచితంగా వారికి కాడిఎద్దుల సరఫరా చేయబడు తున్నాయి. ఈ సంవత్సరంలో యీ జిల్లాలో 34 జతల ఎద్దులను సరఫరా చేయుటంకోసం రు. 0.10 లక్ష కేటాయించబడింది.

విత్తనాలు, పరికరాల సరఫరా

కొండజాతులవారు వ్యవసాయాన్ని చేపట్టేటందుకు ప్రోత్సహించే నిమిత్తం విత్తనాలు, పరికరాలు మొదలయినవి ఉచితంగా తెలంగాణాలోని అర్హమైన కొండతెగల కుటుంబాలకు సరఫరా చేయబడుతున్నాయి. 1959–60 లో రు. 0.01 లక్ష వ్యయంతో యీ జిల్లాలోని 20 కుటుంబాలకు విత్తనాలు, పరికరాలు సరఫరా చేయుటానికి ప్రతిపాదించబడింది.

కుటీరపరిశ్రమలు

హస్తకళల కేంద్రాలు

ట్రయిబలు కాలనీలలో ఆవాసం కల్పించబడిన కొండతెగల కుటుంబాల వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచేటందుకుగాను రెండవ ప్రణాళికాకాలంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 16 హస్తకళల కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ట్రయిబలు ప్రజలకు హస్తకళల విషయంలో శిక్షణ యివ్వటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. అదేప్రకారం తెలంగాణాలోని ఏజెన్సీ జిల్లాలలో 1956–59 సంవత్సరాల కాలంలో 8 హస్తకళల కేంద్రాలుఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో యింకా 5 కేంద్రాలను ప్రారంభించటానికి ప్రతిపాదింపబడినది. పాత కేంద్రాలను కొనసాగించటానికి, క్రొత్త కేంద్రాలను స్థాపించటానికిగాను 1959–60 సంవత్సరానికి యీ జిల్లాకు ప్రణాళికలో రు. 0.066 లక్ష కేటాయించబడింది.

ఉత్పత్తి - శిక్షణ కేంద్రం

వడ్రంగం, తోళ్ళను పదునుచేయటం, నేతపని మొదలయిన వాటిలో శిక్షణ యివ్వటానికిగాను 1956–57లో ఖమ్మం జిల్లాలో ఒక ఉత్పత్తి-శిక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడింది. 1957–59 సంవత్సరంలో యిది కొనసాగించ బడింది. ఈ సంవత్సరంలో యీ కేంద్రం కొనసాగింపు నిమిత్తం రు. 0.163 లక్ష మొత్త కేటాయించబడింది.

వివిధ విషయాలు

సహకార సంఘాలు

దైనికావసర వస్తువులను సరసమైన ధరలకు అమ్మేటందుకుగాను తెలంగాణాలోని ఏజెన్సీప్రాంతాలలో ఏర్పాటు చేయబడిన కాలనీలలో నివసించే కొండతెగల వారికోసం ఏర్పాటు చేయబడిన సహకారస్టోర్లు కొనసాగించుటకోసం ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.066 లక్ష కేటాయించబడింది.

ఫారెస్టుకూప్ సహకార సంఘాలు

ప్రయివేటు కంట్రాక్టర్లు తమ స్వప్రయోజనాల నిమిత్తం కొండతెగల ప్రజలను వినియోగించుకోకుండా అడ్డు పెట్టేటందుకు, ఎక్కువమంది కొండ తెగలవారికి పని కల్పించేటందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రెండు ఫారెస్టుకూప్ సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, పాతవాటిని కొనసాగించటానికిగాను ప్రణాళికలో రు. 0.46 లక్ష కేటాయించబడింది.

గొఱ్ఱెలు, పాడిబఱ్ఱెల సరఫరా

తమ ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచుకొనేటందుకుగాను కొండతెగల ప్రజలకు యీ పథకంక్రింద గొఱ్ఱెలు, పాడిబఱ్ఱెలు ఉచితంగా సరఫరా చేయబడ తాయి. 100 గొఱ్ఱెలు, 20 పాడిబఱ్ఱెలు సరఫరా చేయటంకోసం 1959–60 లో యీ జిల్లాకు రు. 0.08 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రతి కొండతెగ కుటుంబానికి ఒక పాడిబఱ్ఱెకాని లేక 5 గొఱ్ఱెలుకాని యివ్వబడతాయి.

ఆరోగ్యం, గృహావసతి, యితరపథకాలు

గృహ వసతి

షెడ్యూల్డు తెగలవారు అస్థిరమైన జీవితం గడుపుతారు. వారికి పునరావాసం కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో 16 కాలనీలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.875 లక్ష వ్యయంతో 5 కాలనీలను నిర్మించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది ఇందులో రు. 0.175 లక్ష యీ జిల్లాలో ఒక కాలనీని ఏర్పాటు చేయుటకుగాను కేటాయించ బడింది.

రోడ్లను నిర్మించటం

ట్రయిబలు ప్రాంతాల్లో రవాణా సౌకర్యాలు పెంపొందించేనిమిత్తం క్రొత్త రోడ్లను నిర్మించటానికి, ప్రస్తుతమున్నవాటిని మరమ్మతుచేసి నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను యీ జిల్లాకు ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.10 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది,

కుటీరపరిశ్రమలు

హస్తకళల కేంద్రాలు

ట్రయిబలు కాలనీలలో ఆవాసం కల్పించబడిన కొండతెగల కుటుంబాల వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుపరచేటందుకుగాను రెండవ ప్రణాళికాకాలంలో తెలంగాణా ప్రాంతంలో 16 హస్తకళల కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, ట్రయిబలు ప్రజలకు హస్తకళల విషయంలో శిక్షణ యివ్వటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. అదేప్రకారం తెలంగాణాలోని ఏజెన్సీ జిల్లాలలో 1956–59 సంవత్సరాల కాలంలో 8 హస్తకళల కేంద్రాలుఏర్పాటు చేయబడినాయి. ఈ సంవత్సరంలో యింకా 5 కేంద్రాలను ప్రారంభించటానికి ప్రతిపాదింపబడినది. పాత కేంద్రాలను కొనసాగించటానికి, క్రొత్త కేంద్రాలను స్థాపించటానికిగాను 1959–60 సంవత్సరానికి యీ జిల్లాకు ప్రణాళికలో రు. 0.066 లక్ష కేటాయించబడింది.

ఉత్పత్తి - శిక్షణ కేంద్రం

వడ్రంగం, తోళ్ళను పదును చేయటం, నేతపని మొదలయిన వాటిలో శిక్షణ యివ్వటానికిగాను 1956–57లో ఖమ్మం జిల్లాలో ఒక ఉత్పత్తి-శిక్షణ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడింది. 1957–59 సంవత్సరంలో యిది కొనసాగించబడింది. ఈ సంవత్సరంలో యీ కేంద్రం కొనసాగింపు నిమిత్తం రు. 0.163 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

వివిధ విషయాలు

సహకార సంఘాలు

దైనికావసర వస్తువులను సరసమైన ధరలకు అమ్మేటందుకుగాను తెలంగాణాలోని ఏజెన్సీప్రాంతాలలో ఏర్పాటు చేయబడిన కాలనీలలో నివసించే కొండతెగల వారికోసం ఏర్పాటు చేయబడిన సహకారస్టోర్లు కొనసాగించుటకోసం ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.066 లక్ష కేటాయించబడింది.

ఫారెస్టుకూప్ సహకార సంఘాలు

ప్రయివేటు కంట్రాక్టర్లు తమ స్వప్రయోజనాల నిమిత్తం కొండతెగల ప్రజలను వినియోగించుకోకుండా అడ్డు పెట్టేటందుకు, ఎక్కువమంది కొండ తెగలవారికి పని కల్పించేటందుకుగాను ఈ సంవత్సరంలో రెండు ఫారెస్టుకూప్ సహకార సంఘాలను ఏర్పాటు చేయటానికి, పాతవాటిని కొనసాగించటానికిగాను ప్రణాళికలో రు. 0.46 లక్ష కేటాయించబడింది.

గొర్రెలు, పాడిబర్రెల సరఫరా

తమ ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచుకొనేటందుకుగాను కొండతెగల ప్రజలకు యీ పథకంకింద గొర్రెలు, పాడిబర్రెలు ఉచితంగా సరఫరా చేయబడ తాయి. 100 గొర్రెలు, 20 పాడిబర్రెలు సరఫరా చేయటంకోసం 1959—60 లో యీ జిల్లాకు రు. 0.08 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రతి కొండతెగ కుటుంబానికి ఒక పాడిబర్రెకాని లేక 5 గొర్రెలుకాని యివ్వబడతాయి.

ఆరోగ్యం, గృహావసతి, యితరపథకాలు

గృహ వసతి

పెద్యూల్లు తెగలవారు అస్థిరమైన జీవితం గడుపుతారు. వారికి పునరా వాసం కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో రెండవ ప్రణాళికా కాలంలో 16 కాలనీలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.875 లక్ష వ్యయంతో 5 కాలనీలను నిర్మించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది ఇందులో రు. 0.175 లక్ష యీ జిల్లాలో ఒక కాలనీని ఏర్పాటు చేయుటకుగాను కేటా యించ బడింది.

రోడ్లను నిర్మించటం

ట్రయిబలు ప్రాంతాల్లో రవాణా సౌకర్యాలు పెంపొందించేనిమిత్తం క్రొత్త రోడ్లను నిర్మించటానికి, ప్రస్తుతమున్నవాటిని మరమ్మతుచేసి నిర్వహించ టానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను యీ జిల్లాకు ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0,10 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది,

గిరిజన వారోత్సవము

గిరిజనులు అధికారులతోను, మైదానప్రాంతాలలోని ప్రజలతోను సంబంధాలను కలిగించుకొనేటట్లుచేసే ఉద్దేశంతో 1959_60 లో గిరిజన వారోత్సవం జరపటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.02 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రజారోగ్యం

క్రొత్త బావుల త్రవ్వకం, పాతబావులకు మరమ్మతు

కొండతెగల ప్రజలకు మంచినీటి సౌకర్యాన్ని కలిగించే ఉద్దేశంతో యీ జిల్లాకు రు. 0.111 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 13 క్రొత్త బావులు త్రవ్వబడతాయి. 7 పాతబావులు మరమ్మతు చేయబడతాయి.

స్త్రీ సంక్షేమ కేంద్రం

కొండతెగల స్త్రీలకు ప్రసూతి, శిశుసంక్షేమ సమస్యలను గురించి తెలియ చెప్పటానికి, ఆరోగ్యకరంగా జీవించేటందుకు అవలంబించవలసిన మార్గాలు, శుభ్రమైన అలవాట్లను గురించి వారికి బోధించటానికిగాను 1958-59లో యీ జిల్లాలో ఒక స్త్రీ సంక్షేమ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.10 లక్ష వ్యయంతో యిది కొనసాగించబడుతుంది.

స్త్రీ సంక్షేమం

స్త్రీ సంక్షేమశాఖ విభాగాల ఏర్పాటు

తెలంగాణా ప్రాంతంలో స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ కార్య కలాపాలను విస్తృతం చేసే ఉద్దేశంతో స్త్రీలు, పిల్లల సంక్షేమం నిమిత్తం 1959_60లో 10 స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ విభాగాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో ఒక

విభాగం ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.068 లక్ష కేటాయించబడింది.

సాంఘిక సంక్షేమం

సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలు

ఈ పథకం క్రింద అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటాక్రింద ప్రణాళికలో ఈ సంవత్సరానికిగాను రు. 0.386 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రస్తుతమున్న రెండు సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలను ఒక సమన్వయ పద్ధతి సంక్షేమ కేంద్రాన్ని నిర్వహించటానికి, ఈ జిల్లాలోని మొదటిదశ బ్లాకు ప్రాంతంలో సమన్వయ పద్ధతిలో ఒకఅదనపు కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయటానికిగాను పై డబ్బు వినియోగించబడుతుంది. ఈ అదనపు కేంద్రానికయ్యే ఖర్చు 5: 12: 6 నిష్పత్తిలో బ్లాకులు, కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డువారు, రాజ్య ప్రభుత్వం భరిస్తారు. ప్రజలనుండి వసూలు చేయబడే విరాళాలుకూడా ఇందుకుగాను వినియోగించ బడతాయి.

సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ, సంరక్షణ కార్యక్రమాలు

కరెక్షనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్సునుండి విడుదల చేయబడే స్త్రీలకుగాను రాజ్య స్థాయిలో ఒక ఆశ్రయ కేంద్రాన్ని, 14 జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను (పురుషులకు 3, స్త్రీలకు 11) ఏర్పాటు చేయటానికి, రాజ్యంలో ఇంతకుముందు ఏర్పాటు చేయబడిన రాజ్య ఆశ్రయ కేంద్రాలను, జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను కొనసాగించ డానికి అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటాక్రింద, 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 6.32 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.153 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకోసం ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో స్త్రీలకుగాను ఒక జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

గిరిజన వారోత్సవము

గిరిజనులు అధికారులతోను, మైదానప్రాంతాలలోని ప్రజలతోను సంబంధాలను కలిగించుకొనేటట్లుచేసే ఉద్దేశంతో 1959-60 లో గిరిజన వారోత్సవం జరపటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందుకుగాను ప్రణాళికలో రు. 0.02 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రజారోగ్యం

క్రొత్త బావుల త్రవ్వకం, పాతబావులకు మరమ్మతు

కొండతెగల ప్రజలకు మంచినీటి సౌకర్యాన్ని కలిగించే ఉద్దేశంతో యీ జిల్లాకు రు. 0.111 లక్ష కేటాయించబడింది. ఈ మొత్తంతో 13 క్రొత్తబావులు త్రవ్వబడతాయి. 7 పాతబావులు మరమ్మతు చేయబడతాయి.

స్త్రీ సంక్షేమ కేంద్రం

కొండతెగల స్త్రీలకు ప్రసూతి, శిశుసంక్షేమ సమస్యలను గురించి తెలియ చెప్పటానికి, ఆరోగ్యకరంగా జీవించేటందుకు అవలంబించవలసిన మార్గాలు, శుభ్రమైన అలవాట్లను గురించి వారికి బోధించటానికిగాను 1958-59లో యీ జిల్లాలో ఒక స్త్రీ సంక్షేమ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఈ సంవత్సరంలో రు. 0.10 లక్ష వ్యయంతో యిది కొనసాగించబడుతుంది.

స్త్రీ సంక్షేమం

స్త్రీ సంక్షేమశాఖ విభాగాల ఏర్పాటు

తెలంగాణా ప్రాంతంలో స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ కార్య కలాపాలను విస్తృతం చేసే ఉద్దేశంతో స్త్రీలు, పిల్లల సంక్షేమం నిమిత్తం 1959-60లో 10 స్త్రీ సంక్షేమ శాఖ విభాగాలను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇందులో ఒక

విభాగం ఈ జిల్లాలో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0 068 లక్ష కేటాయించబడింది.

సాంఘిక సంక్షేమం

సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలు

ఈ పథకంక్రింద అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటాక్రింద ప్రణాళికలో ఈ సంవత్సరానికిగాను రు. 0.386 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది. ప్రస్తుతమున్న రెండు సాంఘిక సంక్షేమ విస్తరణ కేంద్రాలను ఒక సమన్వయ పద్ధతి సంక్షేమ కేంద్రాన్ని నిర్వహించటానికి, ఈ జిల్లాలోని మొదటిదశ బ్లాకు ప్రాంతంలో సమన్వయ పద్ధతిలో ఒకఅదనపు కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయటానికిగాను పై డబ్బు వినియోగించబడుతుంది. ఈ అదనపు కేంద్రానికయ్యే ఖర్చు 5: 12: 6 నిష్పత్తిలో బ్లాకులు, కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ బోర్డువారు, రాజ్య ప్రభుత్వం భరిస్తారు. ప్రజలనుండి వసూలు చేయబడే విరాళాలుకూడా ఇందుకుగాను వినియోగించ బడతాయి.

సాంఘిక, నైతిక పునరుద్ధరణ, సంరక్షణ కార్యక్రమాలు

కరెక్షనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్సునుండి విడుదల చేయబడే స్త్రీలకుగాను రాజ్య స్థాయిలో ఒక ఆశ్రయ కేంద్రాన్ని, 14 జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను (పురుషులకు 3, స్త్రీలకు 11) ఏర్పాటు చేయటానికి, రాజ్యంలో ఇంతకుముందు ఏర్పాటు చేయబడిన రాజ్య ఆశ్రయ కేంద్రాలను, జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రాలను కొనసాగించ డానికి అయ్యే ఖర్చులో రాజ్య ప్రభుత్వ వాటాక్రింద, 1959-60 ప్రణాళికలో రు. 6.32 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 0.153 లక్ష మొత్తం ఈ జిల్లాకోసం ప్రత్యేకించబడింది. ఈ మొత్తంతో స్త్రీలకుగాను ఒక జిల్లా ఆశ్రయ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయబడుతుంది.

రేడియో ప్రసారం

కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లను స్థాపించటం, నిర్వహణ

ఈ జిల్లాలో 225 కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లను స్థాపించడానికి ప్రతిపాదింప బడగా అందులో 62 సెట్లను మాత్రం 1956-59 సంవత్సరాలలో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరంలో 80 కమ్యూనిటీ రేడియో సెట్లను ఏర్పాటుచేసి నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింపబడింది. ఇంతేగాక 1-4-1959 తేదీకి పూర్వం స్థాపించబడిన సెట్లనుకూడ నిర్వహించటానికి ప్రతిపాదింప బడింది. ఇందుకుగాను ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు. 0.142 లక్ష మొత్తం కేటాయించబడింది.

ప్రచారం

రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికను విజయవంతంగా అమలు పరచటంలో ప్రజలు శ్రద్ధ వహించేటట్టు చేయటానికి, వారు సంపూర్ణంగా సహకరించి పాల్గొనే టట్లు చేయటానికిగాను వివిధ పద్ధతుల్లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను గురించి ప్రచారం చేయటానికి ఏకీకృత కార్యక్రమం ఒకటి 1956-57లో ప్రారంభించ బడింది. ఈ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించటంకోసం ఈ సంవత్సరపు ప్రణాళికలో రు 6.80 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది. ఇందులో రు. 19,359 ల మొత్తం ఈ జిల్లాలో క్రిందివిధంగా వినియోగించటానికిగాను ప్రత్యేకించబడింది.

		రూపాయలు.
1.	పి. ఎ. లు, యితర సిబ్బందికి జీతభత్యాలు	8,029
2.	సంచార ప్రచార వ్యానులకు పెట్రోలు, ఇతర ఖర్చులు	2,400
3.	జిల్లా స్థాయిలో ఏర్పాటు చేయబడే ప్రదర్శనలలో పాల్గొనటానికి	250

4.	సంగీత, నాటకోత్సవాలు ఏర్పాటు చేయడానికి	500
5.	జిల్లా, తాలూకా కేంద్రాలలో ప్రణాళిక వారోత్సవం ఏర్పాటు చేయటానికి	900
6.	జిల్లాల్లో పనిచేస్తున్న బుర్రకథ పార్టీల నిర్వహణకు	2,280
7.	సంచార వ్యానులకు పరికరాలు	5,000
	మొత్తం.	19,359

అర్థ గణాంక శాఖ

రాజ్యస్థాయిలో జరిగే గణాంక వివరాల సంకలన కార్యక్రమాన్ని జిల్లా స్థాయిలో సమన్వయ పరచటానికి, సేకరించబడి సంకలనం చేయబడే గణాంక వివరాలను ఇంకా ఉత్తమంగా తయారు చేయడానికి ఉపయోగపడే "లయజన్ ఏజెన్సీ"గా పనిచేయటానికిగాను ఈ జిల్లాలో ఒక జిల్లా గణాంక విభాగం 1959 60లో ఏర్పాటు చేయబడుతుంది. ఒక జిల్లా గణాంకాధికారి (గెజిటెడ్), ఒక ఎకనామిక్ ఇన్‌వెస్టిగేటరు, ఒక అప్పరు డివిజను గుమస్తా, ఇద్దరు జవానులు ఈ శాఖలో నియమించబడతారు. ఇందుకుగాను 1959–60 ప్రణాళికలో రు. 0.10 లక్ష కేటాయించబడింది.

తంతి తపాలా సౌకర్యాలు

1959–60లో 19 బ్రాంచి తపాల ఆఫీసులను, ఎల్లందులో ఒక పబ్లిక్ కాల్ ఆఫీసును ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రతిపాదింపబడింది.

రైలు మార్గాలు

రైలుమార్గాలకు సంబంధించి క్రింది కార్యక్రమం 1959_60 లో ఖమ్మం జిల్లాలో అమలుపరచ బడుతుంది.

వరుస సంఖ్య.	పని వివరము	అంచనా వేయబడిన ఖర్చు (వేల రూపాయలలో)
1.	డోర్నకల్లు వద్దనున్న ''ఫుట్ ఓవర్ బ్రిడ్జి''కి విస్తరణ పనులు.	61
2.	డోర్నకల్లువద్ద "లోకో వాటర్" కు అభివృద్ధి పనులు.	277
3.	డోర్నకల్లులో ప్రయాణీకులకు సౌకర్యాలు కలిగించటం. అంటే "మెయిను" "ఐలెండు" ప్లాటు ఫారంలకు పైకప్పు వేయటం; అదనంగా మరుగు దొడ్లను నిర్మించటం	74
4.	మధిరలో రైలు యింజనులకు నీరు సరఫరాచేసే ఏర్పాట్లు చేయటం (వైరానది గట్టుమీద 30″ వ్యాసముండే "సంపువెల్"ను ఏర్పాటుచేసి మధిర రైల్వే స్టేషనుకు 8″ వ్యాసముండే పైపు లైనుద్వారా నీరు సరఫరా చేయబడుతుంది.)	202

ఖమ్మం జిల్లా ప్రణాళిక, అభివృద్ధి సంఘం సభ్యుల జాబితా

అధికార సభ్యులు

కలెక్టరు, ఖమ్మం — అధ్యక్షుడు.

జిల్లా ప్లానింగు ఆఫీసరు— కార్యదర్శి.

1. డివిజనల్ ఇంజనీరు, పి డబ్ల్యు.డి. (ఐ & బి). ఖమ్మంమెట్టు
2. డివిజనల్ ఇంజనీరు, పి.డబ్ల్యు.డి. (ఆర్ అండ్ బి) ఖమ్మంమెట్టు
3. సహకార సంఘాల డిప్యూటి రిజిస్ట్రారు, ఖమ్మం.
4. జిల్లా పశువైద్య శాఖాధికారి, ఖమ్మంమెట్టు.
5. జిల్లా ఆరోగ్య శాఖాధికారి, ఖమ్మంమెట్టు.
6. జిల్లా విద్యా శాఖాధికారి. ఖమ్మంమెట్టు.
7. జిల్లా పంచాయతి ఆఫీసరు, ఖమ్మంమెట్టు.
8. పరిశ్రమల, వాణిజ్యశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు, ఖమ్మంమెట్టు.
9. పోలీసు సూపరింటెండెంటు, ఖమ్మంమెట్టు.
10. జిల్లా వ్యవసాయ శాఖాధికారి, ఖమ్మంమెట్టు.
11. డిప్యూటి కలెక్టరు, ఖమ్మంమెట్టు.
12. డిప్యూటి కలెక్టరు, కొత్తగూడెం.
13. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు. వైరా.
14. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు, పాలేరు.
15. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు, తిర్మలాయపాలెం.

16. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు, అశ్వారావుపేట.

17. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు, కల్లూరు

18. బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసరు, బూర్గంపాడు

19. అసిస్టెంటు రేడియో ఇంజనీరు, వరంగల్లు

20. స్పెషల్ సోషల్ సర్వీసు ఆఫీసరు, ఖమ్మం

21. ఫిషరీస్ అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్, ఖమ్మంమెట్టు

22. డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు, ఖమ్మంమెట్టు

23. డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు, పాల్వంచ

24. ఖమ్మంమెట్టు సిటీ మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు

25. మధిర టౌను మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు

26. గార్ల టౌను మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు

27. ఎల్లందు టౌను మునిసిపాలిటి అధ్యక్షుడు

28. జిల్లా వైద్య శాఖాధికారి, ఖమ్మంమెట్టు

29. అసిస్టెంటు ఇంజనీరు (ప్లానింగు) ఖమ్మంమెట్టు

30. జిల్లా సాంఘిక విద్యాధికారి, ఖమ్మంమెట్టు

31. ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు (కన్‌స్ట్రక్షన్ అండ్ ఆపరేషన్) ఖమ్మం మెట్టు విద్యుచ్ఛక్తి శాఖ

32. లోకల్ ఇంజనీరు, ఖమ్మంమెట్టు

33. జిల్లా ఆర్గనైజరు, స్మాల్‌సేవింగ్స్, ఖమ్మంమెట్టు

అనధికార సభ్యులు

34. శ్రీ టి. బి. విఠల్‌రావు, ఎం. పి. (కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యాలయం) కొత్తగూడెం

35. శ్రీ బి. సత్యనారాయణరావు, ఎం.ఎల్.ఎ బోనకల్లు, మధిర తాలూక

36. ,, జె. వి. కొండలరావు, ఎం. ఎల్. ఎ., బయ్యంగూడెం (వేమ వల్లి పోస్టు) మధిర తాలూక

37. శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతమ్మ ఎం.ఎల్.ఎ., ఖమ్మంమెట్టు

38. శ్రీ నామవరపు పెద్దన్న ఎం.ఎల్.ఎ., ఖమ్మంమెట్టు

39. ,, కె. సుదర్శనరావు, ఎం.ఎల్.ఎ., కొత్తగూడెం

40. ,, దొడ్డా నరసయ్య, ఎం.ఎల్.ఎ., C/o నారాయణరెడ్డి, స్టేషను రోడ్డు, కొత్తగూడెం

41. ,, కె. ఎల్. నరసింహారావు, ఎం. ఎల్. ఎ., కరెపల్లి (వయా) డోర్నకల్లు, ఎల్లందు తాలూక

42. ,, పర్సా శ్రీనివాసరావు, ఉపాధ్యాయుడు, ఖమ్మంమెట్టు

43. ,, కె. రామక్రిష్ణరావు, అశ్వారావుపేట, పాల్వంచ తాలూక

44. ,, కె. వెంకయ్య, వైరా, మధిర తాలూక

45. ,, జె. వెంగళరావు (C/o) జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ

46. ,, కొమరగిరి నారాయణరావు, ఖమ్మంమెట్టు

47. ,, కొలిపాక కిషన్‌రావు, ఖమ్మంమెట్టు

48. ,, చావ వెంకటకోటయ్య, గోకినేపల్లి, ఖమ్మంమెట్టు తాలూక

49. ,, శ్రీ పి. తిర్మల్‌రావు, ఖమ్మంమెట్టు

50. ,, పర్సా దుర్గాప్రసాదరావు, కరెపల్లి, ఎల్లందు తాలూక

51. ,, ఊకె నాగమయ్య, సుదిమళ్ళ, ఎల్లందు తాలూక

52. ,, బాలక్రిష్ణయ్య, ఖమ్మంమెట్టు

53. ,, జక్కం వీరవెంకయ్య, బూర్గంపాడు

54. శ్రీ ప్రతాపరెడ్డి, మధిర

55. ,, పి, వెంకట్రమణయ్య, కన్వీనర్, భారత సేవక్ సమాజ్, ఖమ్మంమెట్టు

56. ,, ఎస్. సిద్దారెడ్డి, ఎం. ఎల్. సి. C/o ఎస్. నరసింహారావు, బి.ఎస్‌సి., ఎల్.ఎల్.బి., ఖమ్మం

57. ,, ఆర్. సురేందర్‌రెడ్డి (చెగుమ్మ) ఖమ్మంమెట్టు

58. ,, వెంకట్రామారావు, అశ్వారావుపేట, పాల్వంచ తాలూక

59. ,, వన్నం సూర్యనారాయణరావు, ఖమ్మంమెట్టు

60. ,, వి. ప్రసాదరావు, ఎం.పి. ఎల్లారెడ్డిగూడెం, హైదరాబాదు—16

61. కల్లూరు పంచాయతి సమితి అధ్యక్షుడు.